

TÊKOŞIN

- NEDEN AYRI BİR
HAREKET
- YENİDEN BAĞIMSIZ
ÖRGÜTLENME ÜZERİNE
«DEVİRİMCİ YOL VE
KURTULUŞ ELEŞTİRİSİ»
- KÜRDİSTAN TARİHİ-1

2

TÊKOŞIN

«Biliyoruz ki, bir olayın gelişimi dışsal görünümleri ne olursa olsun, içsel özelliklerine göre belirlenir. Yine biliyoruz ki, siyasal düzeyde kendi gerçeğimiz -başkalarının gerçeği her ne kadar güzel ve çekici olursa olsun- bizim kendisine ilişkin geniş bilgimizle, kendi çabalarımız ve fedakârlıklarımızla değiştirilebilir.»

(A. Cabral, Gine'de Devrim)

NEDEN AYRI BİR HAREKET?

Bağımsız bir hareket olarak çıkışımız kimi çevrelerin bilinçsiz ya da bilinçli tepkilerine yolaçtı. Neden Kürdistan düzeyindeki şu ya da bu harekete katılmadığımız fakat ayrı bir hareket olarak çıktığımız sorulmaktadır. Bu tür sorular, bazı iyiniyetli sempatizan unsurların birlik isteminin ifadesi olarak bildiği gibi, «Tekoşin»in varlığını kendi grup çıkarlarına yönelmiş ciddi bir tehlike sayıp, onun gelişimini ne pahasına olursa olsun engellemeye çalışan, telâşa kapılan ihtiraslı unsurların rahatsızlığının tezahürüde olabilmektedir.

Herşeye karşın, bu sorunun cevabı içinde bulunduğumuz dönemde temel bir sorunla ilgili olduğu için üzerinde durmak istiyoruz. Bu temel sorun, Kürt halkının kurtuluş mücadelesinin proleter bir önderlikten yoksun oluşudur. O halde görev bellidir: Kürdistan proleteriyasının bağımsız politik hattını ve bu hattın cisimleşmesi, maddî bir güce dönüşmesi demek olan öz örgütünü inşa etmek. Tekoşin'in amaçladığı da, bu görevin yerine getirilmesinde kendisine düşeni yapabilmektir.

Bu süreç boyunca ideolojik - teorik mücadele politik çalışmaya ve mücadeleye bağlı olarak önemli bir rol oynar. Kurtuluş mücadelesinin önderliği konusunda iddialı olan siyasal gruplar arasındaki sağlıklı bir ideolojik mücadele sonucudur ki, yükselen ulusal hareket birleşik -merkezî- bir önderliğe

kavuşabilir. Böyle bir ideolojik mücadele, her eğilimin kendi görüşlerini açık ve berrak olarak gündeme getirmesi ile birlikte yürümelidir. Aksi halde, tutarlı bir ideolojik mücadele, yerini, kaba, çok genel ve yüzeysel gözlemlere dayalı görüşler arasındaki kısır bir rekabete bırakır. Ya da somut koşulların somut tahliline yanaşmadan şu ya da bu sömürge ülkedeki kurtuluş mücadelelerinin teori ve pratiğini dogmatik bir biçimde ülkemiz koşullarına zoraki uyarlama çabası içerisine girilir. Nitekim bugün egemen olan sapma bu tür bir dogmatizmdir.

Kürdistan ne Angola, ne Mozambik, ne Gine ne de bir başka ülkedir. Kuşkusuz sömürge statüsü içerisindeki bir ülke olarak sözü geçen sömürgelemlerle benzer çizgileri mevcuttur. Fakat, önemli olan bu benzerlikleri gözönünde bulundurarak ve bu deneylerden çıkarılması gereken dersleri çıkartarak özgün olanı da kavramaya çalışmaktır. Ülke devriminin ayırdedici, özgül, çizgilerini kavramanın tek yolu da ülke gerçeğini -tarihsel, ekonomik, siyasal ve toplumsal- kavramaya çalışmaktır. Yani somut gerçeğin somut analizidir. Bu deyim ne kadar tekrarlıysa yeridir. Çünkü, en çok kullanılan ve fakat bir türlü kavranamayan noktadır bu.

Dogmatik görüşlerin bir özelliği devrimci teorinin ve ideolojik mücadelenin önemini yadsımasıdır. Kürdistan'da yıllardır yazılı, bağlayıcı hiçbir görüş getirmeksizin hareket olabilenler mevcuttur. Bu tür grupların ideolojik - teorik gıdası şurdan burdan devşirilme eklektik şeylerdir. İdeolojik fukaralıkları bu grupları Kürt toplumuna giydirilecek hazır şablonlar bulmaya, küçük - burjuva kolaylığına sürüklemiştir. Şöyle bir muhakeme yürütürler :

«Sizde bağımsız örgütlenme ve sömürge tesbitleri yapıyorsunuz bizde. O halde niçin bize katılmıyorsunuz..» gibi.

Bağımsız Örgütlenme, Kürt ulusal kurtuluş hareketinin Türkiye işçi sınıfı hareketine göre verili koşulların değerlendirilmesi ışığında getirdiğimiz bir görüştür. Bizim Türk solu karşısındaki konumumuz ilişkin bir tesbittir. Ancak biz, Kürdistan düzeyinde de bir başka anlamda bağımsız örgütlenmeyi savunmaktayız : Kürdistan proleteryanının, Kürt toplumundaki çeşitli sınıf ve katmanlardan, her türlü milliyetçi ve oportünist sapmadan, örgüt, ideoloji ve politika olarak da bağımsızlığı. Bunu savunmadan marksist -leninist bir hareket olmanın imkânı yoktur. Angola, Mozambik, Gine v.b. sömürge ülkelerin deneylerinin kavranmaksızın kopye edilmesi ve muhakemede de ortaya çıkıyor. Kürdistan'da MPLA, PAİGC, FRELIMO gibi örgüt modelleri geçerli olmaz. Çünkü, bu ülkelerde sınıf farklılıkları ve çelişkileri kristalize olmamıştı. Irksal ayırım büyük ölçüde sınıfsal ayrıma tekabül ediyordu. İşçi sınıfı yok denecek düzeyde azdı veya yoktu. Örneğin, Cabral, Gine için :

«Çözümlemenizi yaptığımız zaman önümüzde halâ pekçok teorik ve pratik sorun duruyordu. Başka deneylerden bilgimiz vardı ve biliyorduk ki başı çekmesini -ve kazanmasını- umduğumuz böyle bir mücadele işçi sınıfı tarafından yönetilmeliydi. **Gine'de işçi sınıfını aradık ve bulamadık.** Başka örnekler de olayların bazı devrimci aydınlar tarafından başlatıldığını gösteriyordu. Öyleyse ne yapmalıydık? Gine'deki hayatın gerçekleri katlanmak zorunda olduğumuz acılarla yönetilen, Afrika ve başka yerlerdeki olayların etkisi altında bulunan bir grup küçük burjuvaydık. Özellikle Portekiz'de ve Avrupa'nın başka yerlerinde birşeyler yapmak için çabalarken deney edinmiş olanlarımızın etkisi de vardı.

Ve böylece bu küçük grup başladı.

.....
Burada ayrıntılara girmek istemiyorum, ortaya

koymak istediğim tek nokta bizim açıkça bir proletaryamız olmayışıdır. Devrimci aydınlardan da yoksunduk, böylece onları aramaya başladık -ta baştan köylülüğün devrimciliğine inmadığımız için.»

(Gine'de Devrim, sf: 76-77, A. Cabral, a.b.c)

MPLA Genel Sekreteri Lucio Lara işe Wilfred Burchett ile bir görüşmede MPLA, Parti mi, Cephe mi? tarzındaki bir soruya cevaben :

«M.P.L.A.'yı bir parti olarak nitелеmek için daha çok erken. Ama çok iyi bir konuya değindiniz. M.P.L.A. bir cephedir ve görevi de bağımsızlık için tüm güçleri seferber etmektir. Şüphesiz, bu cephenin içinde parti militanları gibi hareket eden bir grup vardır. Fakat birçok insan bu harekete çıkarları için katıldılar; bilhassa bağımsızlığın ufukta belirmesiyle ve daha da çok M.P.L.A zaferini perçinledikten sonra bu katılmalar arttı. Eğer hareketin partiyi oluşturması isteniyorsa, bu unsurların temizlenmesi gerekir...

..... Parti, M.P.L.A içindeki doğal sürecin bir sonucu olarak doğacaktır.»

(Afrique - Asie, Nö : 110, 31 Mayıs 1976, aktaran Enternasyonal, sayı : 4, sf: 41)

Yine FRELİMO için Samora Machel,

«Bundan 15 yıl önce Dares - salam'da kurulduğu zaman Frelimo'nun başta gelen amacı Mozambik'in sömürgeci faşist Portekiz egemenliğinden kurtarılmasıydı. O andan itibaren, Cephenin ulusçu program ve ilkelerini kabul eden, sömürgeciliğe karşı çıkan her Mozambikli ideolojik eğilimleri ne olursa olsun Cepheye katılabiliyordu.»

(Mozambik Demokratik Halk Devriminden Sosyalist Devrime Geçişte Öncü Marksist Partinin Yaratılması, sf: 24)

Görüldüğü gibi MPLA, PAİGC, FRELİMO gibi hareketler birer Cephedir. Ve bütün karşı - sömürgeci eğilimler, gruplar, unsurlar da bu örgütlerin içerisinde yer almaktadır. Ancak bütün bu kurtuluş hareketlerine yönelişini veren Marksist eğilimli çekirdekler ve unsurlar vardır. Şimdilerde ise bu hare-

ketler Parti tarzında yeniden örgütlenmekte. Bizde, yani Kürdistan'da bu tür bir örgütlenme mümkün değildir. Yani partinin işlevini yerine getiren ve fakat tüm anti-sömürgeci eğilimli, sınıf, tabaka ve unsurları bünyesinde bulundurabilen bir örgüt modeli gerçekleştirilemez. Gerçekleştirilmeye çalışılacak olsa bile böyle bir şey sağlanamaz. Çünkü bugün, Kürdistan düzeyinde ciddi politik ayrılıkları olan birçok akım vardır. Bizde, «işçi sınıfını aradık ve bulamadık» diyebilecek biri Kürdistan'da yaşıyor olamaz. Kürdistan'da Portekiz'in eski sömürgelerine göre nicelikçe ve nitelikçe ileri bir işçi sınıfı bulunmaktadır, çok şükür, Ve nesnel olarak bir işçi sınıfı varlığı olduğuna göre, bu sınıfın ideolojisi, politikası, örgütü v.s. de olacaktır. Kürt halkı devrimci aydınlardan da yoksun değildir, «onları aramaya» da gerek yoktur. Gerekli olan bu devrimci aydınları proleteryanın davasına ideolojik olarak kazanmaktır. Bu da yoğun bir ideolojik mücadele ile gerçekleşebilir. MPLA, PAIGC, FRELIMO v.b. gibi örgütler oluştuklarında ya başka karşı-sömürgeci eğilimler henüz mevcut değildi (Gine) ya da mevcut bir kaç grup tek örgüt halinde kolaylıkla birleşebilmişlerdi. (Mozambik'te olduğu gibi..) Angola'da olduğu gibi (FNLA, UNITA) yeni sömürgeci formülleri gerçekleştirmek amacıyla Portekiz ve CIA tarafından kurulan kukla örgütleri hesaba katmıyoruz. Çünkü bunlar gerçek kurtuluş hareketleri değil, hareketi bastırmaya ya da saptırmaya hizmet eden sahte örgütlerdi. Hemen belirtelim ki, Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısı, aşiretçi ve yarı-feodal ilişkiler bu tür örgütlerin kurulmasına oldukça elverişlidir. Kürdistan'daki bazı yurtsever akımların aşiretçi yapıyla mücadele yerine bu ilişkilere dayanarak örgütlenmeye ve gelişmeye çalışmaları söz konusudur. Bu durum aşiretlerarası ilişkileri yurtsever

akımlar düzeyinde de yansıtmakta ve kurtuluş mücadelesi açısından önemli sorunlar doğurmaktadır ya da doğurabilecektir. Bu nedenle Kürdistan'da bu tür etkilenmelere ve yansımalara karşı azamî dikkati harcamak gerekir.

Portekiz sömürgelerindeki bazı grupların kısa sürede ve fazla güçlük çıkmadan birleşebilmelerinin önemli bir nedeni de uluslararası sosyalist hareketteki bunalımın ve kutuplaşmanın bu örgütlerin kurulduğu dönemde (1956 - 1962) henüz yüzeye çıkmayıp, Oysa Kürdistan'da bugün ÇKP (AEP) - SBKP'nin takipçiliğini yapan bazı gruplar mevcuttur. (Özgürlük Yolu, DDKD, Kawa gibi) Bazı grupların ise bu konudaki yaklaşımı henüz yeterince belirgin değil, Biz gerek ÇKP (AEP'nin görüşleri kendi içinde bile bir bütünlük taşımamaktadır. Örneğin «üç dünya» teorisinin karşı - devrimci bir teori olduğu söylendiği halde sosyal - emperyalizm görüşü muhafaza edilmektedir. Oysa «üç dünya» teorisi, sosyal - emperyalizm tezinin türevidir. Bu tezin zorunlu olarak gündeme getirdiği ittifaklar politikasıdır.) Gerekse de SBKP'nin izlediği çizginin revizyonist bir çizgi olduğu görüşündeyiz. Bu çizgilerin revizyonist karakteri tüm dünyada olduğu gibi Ortadoğu'da da açıkça ortaya çıkmıştır. Güney Kürdistan'daki kurtuluş mücadelesinin yenilgisinin bir sebebi de bize göre bölgede dengeci politikanın ve devletlerarası diplomasinin gerekleri üzerine inşa edilmiş teorilerdir. («Kapitalist olmayan Yol» tezi gibi) Bu politika ile olsa olsa Ortadoğu'da emperyalist ülkelerin ve sömürgeci dört devletin iradesini yansıtan statüko korunabilir. Bu statükoyu parçalamak, «Kapitalist olmayan yol», «ileri - demokrasi,» «barışçıl geçiş» v.b. revizyonist tezlerin reddi ile mümkündür. ÇKP ve AEP tezleri de aynı şekilde bu statükonun devamına hiz-

met eden tezlerdir. Ve elbette ki bu tezler tüm dünya halklarının olduğu gibi Kürt halkının kurtuluş mücadelesi açısından da daha tehlikeli olan tezlerdir. ÇKP (AEP) politikası ile SBKP politikası aynı kefeyle konmamalıdır. Leninizm çeşitli sapmalar arasına eşit işareti koymaz. Bir anlamda belirli bir ayırım gösterir. Buna örnek olarak her ikisinde işçi sınıfı bilimine aykırı oldukları halde, ezilen ulusun milliyetçiliği ile ezen ulus milliyetçiliği arasında gözetilen ayırmadır. Yeri geldikçe bu tezler hakkındaki görüşlerimizi daha etraflıca ortaya koyacağız.

Burada kısaca anlatmaya çalıştığımız, uluslararası sosyalist hareketteki kutuplaşmanın kendisini ulusal düzeyde de ortaya koyduğudur. Ve ideolojik - politik ayrılığın ya da birliğin temel konularından biri de bu kutuplaşmaya ilişkin tavidir.

Bu konuya bu boyutlarda değinmemizin nedeni Kürt solundaki bazı akımların somut durumu gözardı ederek birlik sorununa yaklaşmalarıdır. Kürdistan'da küçük - burjuva, burjuva - feodal ve marksist - leninist eğilimlerin birlikte temsil edildiği bir yapının savunuculuğunu yapanlara bile rastlanmaktadır. Her vesile ile görülen «somut şartların somut tahlili» nin gözardı edildiğidir. Daha bugünden Portekiz sömürgelerinden farklı olarak Kürdistan'da bir ayrışmanın olduğu görülmektedir. Siyasal birliği sağlamanın yolu kıyasıya bir ideolojik - teorik mücadeleden geçecektir. Ne varki sağlıklı ve tutarlı bir ideolojik mücadelenin önkoşulu başlangıçta da işaret ettiğimiz gibi, Kürdistan devriminin temel meseleleri konusunda her grubun kendi görüşlerini açıklıkla saptamasıdır. Örneğin, kendisine «Kürdistan devrimcileri» ünvanını yakıştıran kurtuluş mücadelesi üzerinde siyasal tekel kurmaya çalışanlar ne dediklerini ortaya sürmek zorundadır. Ancak o takdirde gerçek kimlikle-

rini tüm devrimciler öğrenebilir. Ve gerçekten devrimciler olup olmadıkları açığa çıkabilir. Küçük - burjuva devrimciliği ve milliyetçiliği ile proleter devrimcilik ve gerçek yurtseverlik iki ayrı dünya görüşüne tekabül eder. «Kürdistan bizden sorulur, biz Kürdistan'dan» diyebilmek için «devrimciler» olmak yetmez, proleterya devrimcileri olmak gerekir. Çünkü Kürdistan çalınabilecek bir mülk değildir. Kürdistan'da gerçek devrimcilik yapmakta kararlı olanlar ideolojik mücadeleyi temel alır ve devrimcilerle bu platformda mücadele ederler.

Sınıf - içi mücadelenin kuralları ve bu kurallara uyma zorunluluğu vardır. Yalana dayalı propaganda ve çamurla değil. Bu yöntemleri teorik sefalet içerisinde olanlar temel alır. Sınıf mücadelesinin silâhları yerine kendine özgü silâhlara sarılanlar bu mücadelede istikbali olmayanlardır. Bu tür siyasal ihtiras sahipleri kendi tekellerini ayakta tutmak için, siyasal egemenlik kurmak için sınıf -içi mücadelede her türlü araca başvururlar. Gelecek korkusu, kariyer korkusu bunları olmadık araçlara başvurmaya iter. Yalan, iftira, tehdit v.b. Bu da yetmez, kişi fetişizmi, kişi kültürü yaratılır. İyi niyetli unsurlar bu fetişlere inanmaya, imân etmeye çağrılır. Marksist siyasal kişiler olmak yerine «şu» cu, «bu» cu olunur. Oysa bu yöntemler ideolojik güçsüzlüğün, teorik aczin ifadesidir ve uzun vadede hiçbir fayda sağlamaz.

Bu anlayışın sahipleri - hangi isimle anacağımızı bilemiyoruz, onlar kendilerini iyi bilir - bu yöntemlerin devrimci mücadeleye hiçbir yararı olmadığını bilmelidirler. Ve hiç değilse anti - sömürgeci akımlar arasında bir ittifakın ve diyalogun yolunu aramalıdır. Devrimci sorumluluk, halka ve devrimin çıkarlarına bağlılık bunu gerektirir. Biz kendi payımıza bu sorumluluğun bilincindeyiz ve birlik için mücadele-

den, devrimci kardeşlikten yanayız. Ancak provokasyona ve bölünmelere hizmet eden tavırları teşhir etmek, bu tür tavırların karşısına çıkmakta görevimiz olacaktır.

Biraz evvel sözünü ettiğimiz dogmatizm sapması, kopyacılık, sorunlara dar bir perspektifle bakışı doğurmaktadır. İdeolojik ve siyasi birliğin ölçüsü adeta «anti - sömürgeci» olmaktır. MPLA, PAİGC, FRELİMO militanı olabilmek için anti - sömürgeci olmak yetiyordu çünkü. Ne varki, bizler proleterya sosyalistleriyiz. Meseleye işçi sınıfının bakış açısını kullanarak yaklaşmalıyız.

Ve hangi temelde «anti - sömürgeci» lik sorusunu sormalıyız. Çünkü sosyalistler de, milliyetçiler de hatta tek tek unsurlar dikkate alındığında burjuva ve feodal unsurlar da anti - sömürgeci olabiliyor. Meseleye bu perspektifle (daha doğrusu perspektifsizlikle) bakıldığında bir milliyetçi ile bir sosyalist arasındaki ayrımı silmiş olacağız. O halde anti - sömürgeci olmak karşı - sömürgeci ittifaklar için yeterli, ancak ideolojik - politik birlik için asla yeterli değildir. Bağımsız örgütlenmeyi savunmak nasıl yeterli değilse.

Başka ülkelerde tek örgüt çatısı altında birleşebilmek için kâfi gelen nedenler bizde ancak ittifak için kâfi nedenler olabilmektedir. Çünkü gerçeklerimiz çok farklıdır. Sorun yine somutun analizi noktasında düğümlenmektedir.

Cabral bu gerçeği güzel anlatmaktadır :

«Afrika halkları, basit dillerinde «kuyudan çıkan su ne denli sıcak olursa olsun, pilâvını pişirmez» derken sadece fiziğin değil, siyasal biliminde temel bir ilkesini dile getirmektedirler. **Biliyoruz ki bir olayın gelişimi dışsal görüntüleri ne olursa olsun, içsel özelliklerine göre belirlenir. Yine biliyoruz ki, siyasal düzeyde kendi gerçeklerimiz - baş-**

kalarının gerçeği her ne kadar güzel ve çekici olursa olsun bizim kendisine ilişkin geniş bilgilerimizle, kendi çabalarımız ve fedakârlıklarımızla değiştirilebilir. Deney ve bunca örnekle zengin olan bu üç kıta toplantısında anımsatmakta yarar vardır ki, çeşitli durumlarımız her ne kadar benzerlikte yakın ve düşmanımız her ne kadar aynıysa da ulusal kurtuluş ve toplumsal devrim ihraç edilecek mallar değildir. Ve hergün daha fazla, her halkın tarihsel gerçeğiyle belirlenip biçimlenerek ve bu gerçeğe niteliğini veren iç çelişkilerin alt edilmesi ya da doğrudan çözümlenişi sonucu başarıya ulaşarak, olumlu ya da olumsuz olsunlar dış etkenlerden az çok etkilenecek yerel ve ulusal oluşumların ürünü olarak belirlemektedirler.»

(«Teorinin Silâhı», 1966 Havana'da toplanan Asya, Afrika, Lâtin Amerika halkları üç kıta konferansında yapılan konuşma, Gine'de Devrim, sf: 108, a.b.c.)

Kürdistan gerçeğine ciddi bir tarzda eğilmeden başka deneylerin kopya edilmesi salt bir ve birkaç grupta değil hemen hepsinde hakim olan eğilimdir. Örneğin «Rızgari» Koçgiri Halk Hareketi adlı yayınında () baş çelişki konusunda yaptığı belirlemenin kapsamına Kürdistan'daki yerel gerici güçleri almıyordu. Kürt halkı ile yerli gericilik arasındaki çelişkiyi «ikincil» bir çelişki olarak görüyordu. Bu tahlile göre anti - sömürgeci mücadelede yerli gericilikle ittifak politikası gündeme gelmelidir. Oysa böyle bir ittifak Kürdistan'da mümkün değildir. Nitekim «Rızgari» de bu tesbiti bir özeleştirme ile reddetmiştir. Başka deneylerde gerçekleştiğini gördüğümüz bu tür bir ittifakın Kürdistan'da geçerli olmayışı özgül olanın kapsamına girer. Ve Kürdistanlı sosyalistlerin özellikle kafa yormaları gereken nokta burasıdır. **Kürdistan somutundan yola çıkmak, Marksizmin evrensel gerçeğini bu somutla yaratıcı bir tarzda birleştirmek. Kürdistan koşullarına uygun strateji ve taktikleri ancak bu şekilde oluşturulabilir.**

POLİTİK ÇALIŞMANIN ÖNEMİ

Doğmatizm politik çalışmanın önemini de yadsı-
maktadır. Politik mücadelenin bazı yöntemlerini fe-
tişize etmekte, bazı yöntemlerini ise küçümseme-
tedir. Yöntemleri seçmeci bir anlayışla ayırdetmekte-
dir. Marksizm bütün mücadele biçimlerini tanır. Ve
koşullara göre bu mücadele biçimlerinden birini tem-
mel ve diğerlerini ona tabi olarak ele alır. Sömürge
bir ülkenin koşullarında silâhlı devrimci mücadele
stratejik bir rol oynar. Bütün ülkelerde olduğundan
daha fazla. Ancak bu mücadele siyasal mücadele-
nin bir devamıdır ve ciddi bir siyasal çalışmanın ze-
mini üzerinde yükselmelidir. Yeterki halk kitlelerin-
de silahlı mücadele zorunluluğunun bilinci ve bu
mücadeleyi sürdürebilecek düzeyde örgütlülük var-
olabilsin. Yeterki bu mücadeleyi sürdürmeye yete-
nekli örgüt ve ona yol gösteren doğru bir siyasal
çizgi yaratılmış olsun. Çünkü kurtuluş hareketinin
askeri çizgisi onun siyasal çizgisi tarafından belir-
lenir. Bu koşulların henüz verili olmadığı dönemler-
de politik mücadelenin diğer yöntemleri ön plana
çıkır, -ağırlıklı olarak silahlı mücadele biçimi dışın-
daki politik biçimlerle sürdürülen devrimci mücade-
lenin yanısıra ona tabi olarak silahlı mücadelenin
bazı biçimleri eşlik edebilir- Bu durum insanların
subjektif niyetleri ve tercihleri tarafından değil, he-
saba katılması gereken iradeden bağımsız olarak
varolan koşullarca tayin edilir. İnsanların iradi ey-
lemi bu nesnel koşullar tarafından belirlenir. Ve bu
iradi çaba nesnel gerçekleri hesaba kattığı ölçüde
başarı şansına sahip olabilir. Politik çalışmanın ya-
nısıra milliyetçi ve oportünist önderliklerle ideolojik
mücadelede bu evrede hayati önem taşır. Küçük -
burjuva oportünistleri ideolojik mücadelenin ve si-

yasal çalışmanın önemini inkâr ederken kendi sınıfsal konumlarına uygun hareket etmektedirler. İdeolojik mücadeleye yan çizmeleri salt bizim küçük - burjuvalarımıza özgü değil, bütün küçük - burjuva oportünist eğilimlerin evrensel ve ortak bir özelliğidir. Bu eğilimlerin ideolojik kifayetsizliğinin bir ifadesidir. Uzun ve sabırlı bir mücadele bunlar için can sıkıcıdır. Çünkü onlar kurtuluşun çok yakın ve kolay olacağı hesaplarından yola çıkarlar. Mücadelenin uzun süreceği ve zorlu olacağını anladıklarında inançsızlık, yılgınlık, çözülme ve ihanet başlar. Ayağı yere basmayan küçük - burjuva unsurlar kendi hayâl dünyalarında kurtuluş mücadelesinin nasıl olacağını, hangi güzergâhı izleyeceğini hatta zafer anını bile inceden inceye hesap ederler. «Falan tarihte falan yerdeyiz. Başlıyoruz» diyerek küçük - burjuvanın, lûmpen - proleteryanın doyuma muhtaç hassas yanlarını okşarlar. Belirtilen tarih gelir çattaki falan yere halâ kimsecikler ayak basmamıştır. Ne gelen, ne giden var. Kendileride inanmaz söylediklerine. Ne varki, biraz taban toplamak gerekir. Nicelik gerekir. Çünkü küçük - burjuvazinin tipik eğilimlerinden biri de güce tapma eğilimidir. Kendi siyasal ihtiraslarını ve kaprislerini ancak böyle tatmin edebilirler. Ve öyle bir an gelir ki hareketi artık öncü unsurlar değil, kadrolar değil, teorik hiçbirşey verilmeyen «taban» adı verilen unsurlar yönlendirmeye başlar. Onların eğilimleri önünde boyun eğilir. Çünkü ne ekilirse o biçilir.

İşte küçük - burjuvazinin -Kürdistan'da küçük burjuvazinin ve lûmpen proleteryanın hatırı sayılır ölçülere ulaşan bir nüfusu vardır- bütün bu ideolojik - teorik zaafı onu hayatın canlı gerçeklerini kavramak için somuta kafa yormak yerine başka ülkelerin deneylerini hem de sindirmeden olduğu

gibi aktarmaya, benimsemeye götürür. Başka halkların gerçekleri kendi gerçeğinden daha çekici, daha cazibeli gelir. Bu tür küçük - burjuva eğilimler deneysiz, sağlam bir politik bilinci olmayan yığınla dürüst, fedakâr ve militan unsurun devrimci mücadeleden soğumasına, uzaklaşmasına da sebep olur. Dejenerasyona ve yozlaşmaya yolaçar. Devrimci teorinin önemi yadırgandığı veya teorinin sadece elit bir grubun, üniversite diplomalı bir azınlığın, okumuşların harcı olduğu anlayışı egemen olduğundan kadroların teorik eğitimine ve bilincinin geliştirilmesine çaba harcanmaz. Sempatizan unsurlara, «taban»a her türlü buyruğa itaat etmek görevi düşer. «Şet»ler buyurur geri kalanı buyruğu imânını sıkı tutarak yerine getirir. Böylece bir dizi unsur hovardaca harcanır. Yetenekli ve ileri unsurların, yeni ve taze güçlerin oluşmasına adeta engel olunur.

Kısaca bazı özelliklerini anlatmaya çalıştığımız bu küçük - burjuva oportünist ve dogmatik eğilimlerin Kürdistan'da yaygınlaşmasında, hayatiyet kazanmasında; reformist, uzlaşmacı ve teslimiyetçi eğilimlerin etkinliği ve bunlara duyulan tepkinin de önemli rolü vardır. CHP ve TKP takipçiliği yapan Ö. Yolu ve DDKD gibi. Devrimci ve militan bir alternatifin olmayışı, reformist eğilimlerin etkinliği ile birleşince bir yığın unsurun küçük - burjuva oportünizmine kayışı bir bakıma kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu nedenle küçük - burjuva oportünizmi ile mücadele reformist ve teslimiyetçi akımlara karşı mücadele ile birlikte yürütülmelidir.

Reformist akımların perspektifinde de silâhlı devrimci mücadele diye bir sorun yoktur. Onlar da politik mücadelenin bazı biçimlerini beğenmekte bazı biçimlerini ise hafife almaktadırlar. Küçük - burjuva oportünistleri gibi. Karşıt gibi gözükken kutupla-

rın esasen birbirlerine değdikleri esprisi buradadır. Reformistler son analizde sömürge düzenini belirli ölçülerde reforme etme politikası gttklerinden silahlı kurtuluşun lafının dahi edilmesinden hoşlanmazlar. Oysa silahlı mücadele az evvelde işaret ettiğimiz gibi stratejik bir rol oynar. Ve içinde bulunduğumuz dönem bir yanıyla da bu tür bir mccdeleye hazırlık dönemidir. Silahlı mücadeleye uygun örgütlenmeleri de yaratmak dönemidir. Barışçı üzümlere umut bağlayanlarda, bu tür bir zm hayal edenlerde ise böyle bir hazırlığı yapmak ve ona uygun örgütlenmeleri yaratmak doğrultusunda bir düşünce izine dahi rastlamak mümkün olmaz.

Güney Kürdistan'daki Kürt ulusal hareketi uzun zaman Barzani'nin damgasını taşımışsa, bunda, aşiret temeli üzerinde de olsa Barzani'nin askeri bir g yaratmış olmasının büyük payı vardır. -Bu askeri gücü kendisine muhalif sol eğilimleri tasfiye yolunda da kullanmıştır.- Oysa daha iddialı hatta «komünist» olduğunu iddia edenler ise bu zorunluluğun bilincine ya çok geç ya da henüz bile varmış değililerdir.

Kürdistan halkının ulusal ve toplumsal kurtuluşu uğruna mücadele eden proleterya sosyalistleri bu deneylerden çıkarılması gereken dersleri çıkartmasını bileceklerdir. Güney Kürdistan'daki mücadele deneyi Kuzeydeki mücadeleye işık tutacak nitelikte bir dizi dersler içermektedir. «nderlik önceden görmektir.» Bu gerçekleri görebilmek için khin olmaya da gerek yok. Ulusal kurtuluş hareketlerinin deneyimleri bu derslerle doludur. Bir gerçeği kavramak için aynı acı tecrübeleri bizzat yaşamak gerekmez.

TEKOŞIN Kürdistan solunun ideolojik - politik birliğine ve bu birliğin mümkün olan en kısa dönem-

de gerçekleştirebilmesine büyük önem vermektedir. Yaklaşımımızdan açıkca görülebileceği gibi bizler, Kürt solunun kendi içinde ideolojik ve siyasi birliği sağlamasına öncelik tanımaktayız. Ulusal düzeyde sağlanacak böyle bir sosyalist siyasal birlik Türk solunun soruna daha tutarlı yaklaşmasına ve ileri adımlar atmasına da katkı da bulunabilecek en etkili yoldur. Kürt marksistleri Kürdistan düzeyinde devrimci hareketin birliğinin sağlanması sorununu ön almalıdırlar. Öncelikle Kürdistan proleteryanının bağımsız öz örgütü oluşturulmalıdır. Böyle bir birlik - sınıf içi birlik - sağlanmadan, her grubun Türk solunda kendisine daha yakın bulunduğu gruplarla birliği ön çıkarması -o grupları ve kendisini adeta tek proleter hareket yerine koyarak- tutarlı bir yaklaşım değildir. Şartları olmayan bir çözümü gerçekleştirmeye çalışmaktır. Bu noktaya değinmemizin nedeni Kürt solundaki bazı gruplarda bu eğilimin ağır basmasıdır. Örnek vermek gerekirse, DDKD ile TKP, Özgürlük Yolu ile TSİP ve yakın dönemden beri Rızgari ile Kurtuluş. Her biri diğerini proleter devrimci hareket olarak görmeye çalışmaktadır. TKP'nin DDKD'yi Kürt solu hesabına değil «Devrimci - Demokrat» bir akım olarak değerlendirdiği ve ilerletmeye çalıştığını belirtelim. Çünkü TKP kendisini her iki ulusun devrimci hareketinin biricik temsilcisi olarak görmektedir. TSİP, Ö. Yolu'nu «Kürt Sosyalistleri» olarak görmekte, daha farklı bir tavır izlemektedir. Kurtuluş'u bilmiyoruz ama, Rızgarlı Kurtuluş'u Türk solu içerisinde proleter devrimci hareket olarak görme eğilimindedir.

Elbetteki solun her iki kesiminde birbirine daha yakın gruplar arasında böyle bir yakınlaşma yanlış değildir. Ancak bu yakınlaşmanın ideolojik nedenleri olmakla birlikte, bize göre prestij sağlama he-

sapları, kısa vadeli çıkarlar bu yakınlaşmada daha fazla rol oynamaktadır. Hangi hesaplara dayalı olursa olsun bizim benimsemediğimiz Kürdistan'daki hareketin birliğinin, kendi iç bütünlüğünün sağlanmasının geri planda tutulmasıdır. Yoksa, Türk solu ile birtakım ittifakların kurulmasına karşı değiliz. Ancak bu ittifaklar ilkeleri feda ederek kuruluyorsa bunda olumlu bir yan bulmak mümkün olmaz. DDKD'nin TKP ile son TÖB-DER kongresinde olduğu gibi anti - sömürgeci, anti - şöven ilkeyi bir kenara iterek kurduğu ittifak bir ilkesizlik örneğidir. Sosyal - Şövenlerin kuyruğuna takılan DDKD bu cendereden kendisini kurtaramayacağına benzer. Şunu bilmelidir ki, TKP'nin Kürt ulusal hareketine karşı tutumu Irak Komünist Partisi'nin tutumundan farksızdır. TKP ile Baas'ın «ulusal cephe»si Güney Kürdistan'da hangi rolü oynamışsa, TKP'nin CHP ile kurmaya can attığı «UDC» de Kuzey Kürdistan'da aynı rolü oynamaya adaydır. DDKD ve TKP gibi CHP'ni «ulusal» olarak, yurtsever olarak görüyorsa kendisinin «anti-sömürgeciliği» tartışma götürür.

Başlangıçta sağlıklı bir ideolojik mücadele için her grubun kendi görüşlerini açık ve net olarak belirlemesi gerektiğini vurgulamıştık. (Parantez içinde de olsa Rızgari'ye bir uyarıda bulunmak istiyoruz. Şöyle ki «Aydınlık» ve «Partinin Yolu» gibi ÇKP ve AEP izleyicileri kendisine ayrı bir sandalye bulmuşlar. Bu sandalye «Kawa»'nın oturduğu sandalyedir. Yerinden memnunsaydıya dediğimiz yok, ancak biz memnun olduğumuz inancında değiliz. Bu nedenle uluslararası sosyalist hareketteki kutuplaşmaya ilişkin tavrını açık ve net olarak koymasında yarar var.) Belirli konularda belirli tesbitlere dayalı olmayan polemikler kısır çekişmeler olmaktan öteye gitmez. Ya da sınıf mücadelesinin pratiğini, somut siyasal pra-

tiği; doğrudan ilgilendiren aktüel konular yerine tartışmanın gündemine tali veya marksizmin gelişigüzel seçilmiş herhangi bir boyutunu almak akademik bir tartışma olur. Somuttaki mücadele ile ilgili olduğu ölçüde meseleler tartışma gündemine getirilmelidir. Biz böyle bir anlayışa sahibiz ve bu noktada ısrar ediyoruz. Farklı bir yaklaşımı devrimci mücadele açısından yararlı görseydik hemen her grup hakkında söyleyecek hem de yerinde söylenmiş çok sözümüz olacaktı. Ne varki biz her konuda olduğu gibi bu konuda da marksist yöntemi kullanmaya gayret edeceğiz.

Bu yöntemden hareketle kiminle hangi noktalarda bir ve ayrı olduğumuzu tesbit açısından en az aşağıda sıraladığımız temel konulardaki görüşler açıklık kazanmalıdır :

- 1 — Uluslararası Sosyalist hareketteki bunalıma ve kutuplaşmaya ilişkin tavır,
- 2 — Kürdistan'ın sosyo - ekonomik yapısının analizi.

Böyle bir analiz sonucu mevcut sınıflar, bu sınıfların mevzilendirilmesi (yani ittifaklar politikası), bu sınıf ve katmanların herbirinin anti - sömürgeci mücadele karşısındaki konumu ortaya çıkacaktır. Bu tahlil temelinde Kürdistan düzeyindeki her siyasal eğilimin konumu, Kürt toplumdaki hangi sınıf yada katmanların menfaatlerine tekabül ettiği, Marksist - Leninist hareketin bu akımlara karşı tavrının ne olacağı açığa çıkar. Diğer parçalarındaki hareketlerin değerlendirilmesi ve onlarla ilişkilere de bu tahliller ışık tutacaktır.

3 — Kürdistan tarihinin, Kürt direnmelerinin Kurtuluş mücadelesinin bugünkü pratiğine yol gösterecek tarzda değerlendirilmesi. Kısaca geçmişin analizi.

4 — Kürdistan'daki kurtuluş hareketi ile Türkiye İşçi Sınıfı hareketi arasındaki bağ.

İdeolojik mücadele saydığımız bu temel noktalardaki görüşlerin açıklanması çabası ile beraber, bu temel üzerinde yürümelidir.

Sağlam, kalıcı ve gerçekten devrimci bir politik birlik ancak bu yoldan sağlanabilir.

Neden ayrı bir hareket? diye sormuştuk.

Soru işaretini kaldırıyoruz.

**KÜRDİSTAN PROLETERYASININ BAĞIMSIZ ÖZ
ÖRGÜTÜNÜ YARATMAK İÇİN İLERİ!**

YAŞASIN PROLETERYA ENTERNASYONALİZMİ

«Ulusal, toplumların evriminde burjuva döneminin kaçınılmaz bir ürünü ve biçimidir. İşçi-sınıfı «ulus çerçevesi içinde örgütlenmeksizin», «ulusal» olmaksızın (ulusal sözcüğü, sözcüğün burjuva anlamında kullanılmamıştır) güçlenemezdi, zorluklara katlanamazdı, biçimlenemezdi.»

(Lenin, «Karl Marx», içinde : Oeuvres, c. 21 s. 68 alıntılanan, M.K. Ahmetli, Lenin'in Ulusal Sorun Teorisi)

YENİDEN BAĞIMSIZ ÖRGÜTLENME ÜZERİNE

Kürt sorununun solda canlı bir biçimde tartışılması fazla gerilere gitmez. Özellikle 1973 sonrasındaki gelişmelerin ürünü olarak bu konu etrafında yoğun tartışmalar başladı. 1973'e kadar ezici çoğunluğu Türk solunun çeşitli grupları içerisinde yer alan Kürt devrimcileri Türk solunda bu dönemi takibeden yeni kutuplaşmalara paralel olarak ayrıştılar. Bu ayrışma ve kopuş süreci nedensiz değildi. Genel olarak solda soyut düzeyde de olsa Marksist öğretinin kavranılma çabası, Türk solunda egemen olan sosyal - şöven politikaya tepki, uluslararası düzeyde yer alan kurtuluş mücadelelerinin ve Güney Kürdistan'daki Kürt kurtuluş hareketinin etkisi vb. gibi bir diz. etkenin bu gelişmelerde rol oynadığı muhakkaktır. Sonuç olarak Kürt devrimci ve demokratlarının hemen tamamı bugün Türk devrimcilerinden bağımsız olarak örgütlenmiş durumdadır. Türk solundan kopuş süreci Kürt devrimcilerinin kendi halkının tarihsel, ekonomik, sosyal ve slyasal gerçekleri konusunda giderek bilinçlendikleri bir süreç oldu. Ve bu bilinçlenmeye paralel olarak sosyal - şövenizm ciddi yaralar aldı. Sosyal - şövenizmin Türk solundaki hakimiyeti, bugün belirli ölçüde kırılmışsa -fazla iyimser olmamak kaydıyla- kimsenin inkâr edemeyeceği bir olgudur, bunda belirleyici rol Kürt devrimcilerinin olmuştur. Hakkını yemiş olmamak için Türk solundaki bazı grupların-

da bu gelişmelerde tuzu olduğunu vurgulayalım. Ancak bu katkıında özellikle bu grupların içindeki Kürt devrimcilerine ait olduğunu unutmamak gerekir. Mevcut durumda da şövenizme ve onun sol içindeki yankılanmalarına karşı mücadele ağırlıklı olarak Kürt solu tarafından yürütülmektedir. Oysa gerçek marksistler sorunu başka türlü kavıyorlardı ;

«Ulusal sorunda Büyük - Rus şövenizmine karşı savaşımı birinci plâna koymak gerekir dendiği zaman, bununla Rus komünistlerinin ödevleri belirtilmek istenir; **Rus Komünistlerinin ödevi, Rus şövenizmine karşı savaşımı kendilerinin yürütmesidir, demek istenir.** Eğer Rus şövenizmine karşı Rus komünistleri yerine Türkistan ya da Gürcü komünistleri savaşıma girişeslerdi savaşımaları Rus düşmanı şövenizm olarak suçlanırdı. Bu, herşeyi karma karışık eder ve Büyük - Rus şövenizmini güçlendirirdi. Büyük - Rus şövenizmine karşı savaşıma girişmeyi sadece Rus komünistleri üzerlerine alabilir, ve bu savaşımı sonuna kadar sadece onlar götürebilirler.

Ama yerel Rus - düşmanı şövenizm ile savaşmak önerildiği zaman ne demek istenir? Bununla, **yerel komünistlerin ödevi, Rus - olmayan komünistlerin kendi şövenizmleri ile savaşma ödevi belirtilmek istenir.**» (US ve SS. J. Stalin, sf. : 117, Parti ve Devlet Kuruluşunda Ulusal Etkenler, Rus Komünist Partisi XII. kongresine sunulan rapor, 23 Nisan 1923, a. b. ç.)

Stalin'in belirttiği nokta, egemen ulus şövenizmi ile egemen ulus sosyalistlerinin ve ezilen ulus milliyetçiliği ile ezilen ulus sosyalistlerinin mücadele etmesi gerektiğidir. Türk şövenizmi ile mücadele görevi Türk sosyalistlerine, Kürt milliyetçiliği ile mücadele görevi Kürt sosyalistlerine düşmektedir. İike budur.

Türk devrimcileri kendi ulusunun şöven ideolojisi ve politikası ile mücadele görevlerini ne ölçüde

başarabilmişlerdir? Kendi görevlerini bizzat kendileri yapacak olsalardı, bu görev Kürt devrimcilerine düşer miydi? Açık bir gerçektirki, henüz Türk devrimcileri sosyal - şöven ideolojinin kuvvetle yürün-gesinde bulundukça bu görevi sürdüremezler. Diledikleri kadar enternasyonalizm üzerine lâfazanlık etsinler, buna kimseyi inandıramayacaklardır. Çeşitli gruplar Kürt devrimcilerinin toparlanıp kendilerine iltihak etmesi için buyrultular yayınlayacaklarına önce gerçek enternasyonalizm nedir onu kavramaya çalışmalıdırlar.

Yukarıya çıkardığımız bölümde Stalin, ezen ve ezilen ulus devrimcilerinin görevlerini yanlış kavramaları halinde doğabilecek olumsuzluklara işaret etmektedir. Nitekim Türk şövenizmine karşı mücadeleyi bizzat kendileri sürdürdükleri için Kürt devrimcileri «şöven milliyetçiler» olmakta, «Kürtçü» olmakla itham edilmektedirler. Resmi ideolojinin yoğun propagandaları sonucu bugün bu görüş kitlelerde bir hayli yaygındır. Kitleler bir yana çeşitli grupların sözümlerine ona militanları bile, yayın organları bile halâ bu propagandanın çekim alanı içerisindedirler. Ne demektir «Kürt şövenizmi» ve «Kürtçülük»?

EZİLEN BİR ULUSUN ŞÖVENİZMİ OLAMAZ

Kürt milliyetçiliği kastedilerek,

«Nitekim ikinci tür milliyetçiliğin zaman zaman «ezilen ulusun şövenizmi olamaz» tezinin savunulması noktasına kadar vardırıldığı görüyoruz. Hatta Lenin'in yazıları buna dayanak yapılmaya çalışılıyor. Oysaki Lenin ve Stalin daima iki tür milliyetçilikten, ezen ve ezilen ulus milliyetçiliğinden bahsederler. Söz konusu milliyetçilik burjuva milliyetçiliğidir. Şüphesiz ki bu durum sosyalist önderlik altında olmayan ulusal hareketler için geçerlidir.»

(Kurtuluş, Sayı : 14, Sf. : 19, a. b. c.)

Yukarıdaki satırlardan açıkça görülebileceği gibi milliyetçilik ve şövenizm bir ve aynı şeyler olarak görülüyor, ulusun sosyalist kesimleri dışındaki bütün diğer kesimlerinin ulusçuluğu şövenizm olarak niteleniyor. Neden? Çünkü Lenin ve Stalin'in yazıllarında ezilen uluslarında şövenizminden bahsediliyormuş. O zaman bu iddianın sahiplerine o yazıları bulup çıkarmak düşer, bulabileceklerse eğer. Bu tür nitelermeler «Kurtuluş»'un bagajında bulunabilir ama Lenin ve Stalin'in yazılarında asla.

Dikkatsiz bir okuyucu Stalin'den yukarıya çıkardığımız alıntıdaki «yerel şövenizm» veya diğer yazılarında sözü geçen Ermeni, Fin, Gürcü vb. şövenizmi gibi sözcüklerden hareketle ezilen uluslarında şövenizmini kanıtlamaya çalışabilir. Ancak bu sözcüklerin yer aldığı makalelerin tarihi önemlidir. Bu makaleler 1917 Ekim devrimi sonrasında kaleme alınmışlardır. Bu dönemde ise Rusya'da artık eskinin ezilen ulusları sözkonusu değildir. Ekim devrimi tüm ulusların eşitliğini gerçekleştirmiştir. Ne varki özgürlüğünü ve bağımsızlığını kazanan uluslar bu kezde kendi ülkelerinde yaşayan diğer ulusların ve ulusal azınlıkların aleyhine ayrıcalıklar talep etmişler ve onlara karşı baskıcı bir politika gütmüşlerdir. Eskinin egemen ulusuna (Ruslara) karşı savunucu bir mahiyet taşıyan ulusçuluk (bazı halklarda) bu defa yanyana yaşadığı, diğer halklara karşı saldırgan bir hüviyete bürünmüştür. Eskinin demokrat bir özellik taşıyan milliyetçiliği evrimleşerek şöven milliyetçiliğe dönüşmüştür. Özellikle NEP döneminde Rus şövenizminin yanısıra yerel - şövenizm de güçlenmiştir.

«Rus şövenizmi olmasaydı, eğer güçlü olduğu için, eskiden de böyle olduğu ve ezme ve aşağılama alışkanlıklarını koruduğu için saldırgan bir şöve-

nizm olan Büyük - Rus Şövenizmi olmasaydı, ola-
klı yerel şövenizm de, Büyük - Rus şövenizmine
yanıt olarak, deyim yerindeyse çok küçük bir bi-
çim altında, minyatür biçiminde var olurdu, çünkü
eninde sonunda Rus - düşmanı ulusalcılık savunu-
cusu bir biçim, Rus ulusalcılığına, Rus şövenliğine
karşı yapmacık bir savunma biçimidir. Eğer bu ulu-
salcılık sadece savunucu olsaydı, gene de bu ko-
nu da gürültü yapılmayabilirdi. Büyük - Rus şöve-
nizminin, o güçlü düşmanın yenileceği andan iti-
baren, Rus - düşmanı ulusalcılığın da yenileceği
umudu içinde (çünkü bu ulusalcılık, yineliyorum,
eninde sonunda Büyük - Rus ulusalcılığına karşı
bir tepki, buna karşı bir yanıt, belli bir savunudur)
eylemimizin ve savaşımızın bütün gücü Büyük -
Rus şövenliği üzerinde toplanabilirdi. Evet eğer
Rus - düşmanı ulusalcılığın temeli, Rus ulusalcılığı-
na karşı bir tepki olmanın ötesine geçmeseydi,
bu böyle olurdu. Ama mutsuzluk şuki, bazı Cum-
huriyetlerde bu savunucu ulusalcılık, soldıran
ulusalcılık biçimine dönüşür. Gürcistan'ı alalım.
Bu ülke nüfusunun % 30'dan çoğunu, Ermeniler,
Abazalar, Acarlar, Osetler, Tatarlar gibi, Gürcü ol-
mayan nüfus oluşturur. Gürcüler başta gelirler.
Gürcü komünistlerin bir bölümünde, bu milliyetlerin
pek hesaba katılmaması düşüncesi doğmuştur ve
gelişir: Bu milliyetler, görüyor musunuz bize göre
daha kültürsüz, daha gelişmemişler ve bu neden-
le, hesaba katılmayabilirler. Bu şövenizmin, za-
rarlı ve tehlikeli şövenizmin ta kendisidir, çünkü
küçük Gürcistan Cumhuriyetini bir uyumsuzluk ala-
nı yapabilir, ve daha şimdiden bir geçimsizlik ala-
nı durumuna getirmiştir.»
(US ve SS. sf : 103, J. Stalin)

Stalin'in belirttiği gibi ezilen bir ulusun milli-
yetçiliği hakim ulusun şövenizmine karşı savunucu
bir karakter taşır. Ezen ve ezilen ulus milliyetçili-
ğine karşı farklı tavır buradan gelir. Ancak belirli
bazı koşullarda, ezilen ulusun, ezilen olmaktan
çıkıp bağımsız ve özgür bir ulus haline gelmesi ile

birlikte bu savunucu milliyetçilik saldırgan motifler kazanarak şövenizm biçimine, başka halkları ezme, onlar aleyhine bazı imtiyazlar elde etme biçimine bürünebilir. Avrupa'da ulusal hareketlerin gündemde olduğu dönemde, bu hareketlere önderlik eden burjuvazinin milliyetçiliği ilerici idi. Ancak ne zamanki burjuva ulusal devletler kuruldu ve bu ulusal devletlerin yönetici sınıfı olan burjuvazi diğer halklara karşı ilhakçı bir politika izlemeye başladı, bu milliyetçilik artık reaksiyoner bir milliyetçiliğe, kozmopolitizme ve şövenizme dönüştü. Ulusal boyunduruktan kurtulup biçimsel anlamda da olsa bağımsızlığını kazanan hemen hemen tüm burjuva toplumlarında milliyetçilik benzer bir evrime uğramıştır.

Peki, «Kürt şövenizmi» ve «Kürtçülük» olabilir mi? Bir kere Kürt ulusu bütün ulusal demokratik haklarından yoksun bırakılmış, ulusal ve sömürgeci boyunduruk altında inleyen köle bir ulustur. Böyle bir ulusun başka halklar üzerinde baskı uygulaması saçma bir şeydir, mümkün olmayan bir şeydir. Bu tür ithamlar Türk burjuvazisinin ırkçı-şöven ideolojisinin kuvvetle etkisi altında kalarak koşullanmış çevrelerden gelmektedir. Türk solunun büyük bir bölümünde bu şöven ideolojiden şu ya da bu ölçüde nasibini almıştır. Birçok grubun sözde militan unsurları bile Kürt soluna karşı bu nitelemeleri kullanabilmektedir. Bu durum Türk devrimcilerinin halâ yapmaları gereken çok şeyin olduğunu gösterir. Türk solu'nun halâ kendi burjuvazisi ile ideolojik ve politik bağlarını tam anlamıyla koparamadığını gösterir.

TÜRK SOLUNUN ÖRGÜTLENME SORUNUNA YAKLAŞIMI SUBJEKTİF ve FAYDACI BİR YAKLAŞIMDIR

Türk solunun bütün grupları istisnasız ortak örgütlenmeyi savunmaktadır. Hepsi de ortak örgütlenmenin koşullarının verili olduğunu ileri sürmektedirler. Ve bu görüşten hareketle, koro halinde, hemen hepsi bağımsız örgütlenmiş Kürt devrimcilerini, kendilerinin gerçek enternasyonalistler olduklarından asla şüpheye düşmeksizin, «milliyetçi» olarak itham etmektedirler. Bu saldırıları meşrû kılan ise kendilerince birlikte örgütlenmenin koşullarının mevcudiyetidir. Ne varki hiçbiri de bu koşulların ne olduğunu bir türlü koyamamaktadır. Kürdistan düzeyindeki siyasal hareketlerin, sınıf karakterlerinin, yönelimlerinin tek ölçüsü örgütlenme sorununa yaklaşımları olmuştur adeta. Her grup kendini devrimci hareketin merkezine oturtmakta, Marksist - Leninist hareketi kendisi ile özdeş görüp bütün diğer akımların konumunu kendi yerine göre belirlemektedir. Kendilerinin «ortak»lık çağrısına icabet etmeyen Kürt devrimcileri ise Bundçu, milliyetçi, ayrılıkçı vs. olmaktadır.

Tekoşin'in ilk sayısında biz bağımsız örgütlenmenin objektif ve subjektif koşullarını belirlemiştik. Ayrıca «Kurtuluş»un bu konudaki yaklaşımını eleştirmiştik. Yaklaşımındaki tutarsızlığı, subjektivizmi ve faydacılığını ortaya koymuştuk. «Kurtuluş»un bu tartışmayı kabullenip kabullenmeyeceği kendisinin bileceği iştir. Bizim bildiğimiz odur ki «Kurtuluş» böyle bir tartışmadan sürekli olarak kaçacaktır. Kurtuluş'un telâşı bünyesindeki unsurları tutabilmektir. Bu yüzdendir ki pratikte her türlü yöntemi meşru

görerek Kürt devrimcilerine saldırmakta (bu konudaki becerileri ile TKP'yi çok geride bıraktığına biz-zat tanık olduk) ancak teorik düzeyde apayrı şeyler söylemekte, pratik çalışmada ileri sürdüğü gerekçelerin hiçbirine sahip çıkmamaktadır. Bu iki yüzlü, ikili politikayı terkedip, düşündüklerini yazılı ve bağ-layıcı bir biçimde ortaya sürebilseydi şeceresi hak-kında herkes daha tam bilgi sahibi olabilecektir. Ne varki, parsa toplama anlayışı, pragmatist anlayış egemen oldukça bunu beklemek saflık olur. Bu ne-denle biz dergisinde söyledikleri çerçevesinde eleş-tiri yapmak durumundayız.

Bu noktada tekrar kabilinden de olsa Kurtu-luş'u ele almamız, 27. sayısında üstü örtülü biçim-de bizi hedef almasının yanısıra, ortak örgütlenme konusunda, ileri sürdüğü nedenlerin Türk solunun bütün birimlerinin de paylaştığı görüşler oluşudur. Bu sebeple örgütlenme konusunda tek tek bütün grupları eleştirmek anlamsız olur. Ne fazla, ne ek-sik, hepsi aynı şeyleri söylemektedirler. «Kurtuluş» Dergisi 27. sayısında Ortak Örgütlenme konusunda şunları yazmaktadır :

«Türkiye somutu açısından, Kürt ulus sorununun çözümünün bugünkü koşullarda ortak örgütlenme-den geçtiğini belirttik. Bunun nedenlerini kısaca şunlara bağlıyoruz :

Birincisi, Türkiye devrimci hareketi (ezen ulusun devrimci hareketi) ve Kürt ulusal hareketi (ezilen ulusun ulusal hareketi) arasında ortak bazı özel-likler dışında, yaygınlık ve örgütlenme açısından belirli bazı farklılıklar göze çarpmaktadır. Bu ha-reketlerin yöneldikleri hedeflerin birbirleriyle çok yakın bağları vardır. Emperyalizmin, Türk sömür-gecilerinin gücünü oluşturan ayaklardan biri de, onlarla işbirliği yapan Kürt egemen güçleridir. Kürt sömürücülerini besleyen ve onların ÇIKARLARINI

gözeterek Kürdistan'ı sömürgeleştirenler, emperyalistler ve Türkiye'deki ortaklardır (Meşer emperyalistler ve Türk sömürgecileri Kürdistan'ı sömürgeleştirirlerken, kendi ticari ve ekonomik çıkarlarını değil, Kürt egemenlerinin çıkarlarını gözetmişlerdir. TEKOŞİN). İki ulusun devrimci hareketleri, kendi ezen sınıflarına darbe, vururken, karşılarında diğer ulusun da ezen sınıflarını bulmaktadır. Özellikle Kürt ulusal hareketi açısından, yerli gericiği ayakta tutan temellerin içinde, en başta geleni sömürgeciler olduğu için, sömürgeciliğe karşı mücadele daha bir önem kazanmaktadır. Uzun bir dönem aynı coğrafi konum içinde bulunmanın ve sömürgecilerin bilinçle uyguladıkları asimilasyon v.b. yöntemlerinin sonuçları, İki ulusun nisbi ölçülerde de olsa kaynaşmasına ve içiçe geçmesine yol açmıştır.

Türkiye'de kapitalizmin gelişimiyle birlikte nicelik olarak, güçlü bir işçi sınıfı vardır. **Ve bugün Türkiye devrimci hareketi, Kürt ulusal hareketine göre hem potansiyel açısından, hem de bilinçlenme ve örgütlenme açısından daha bir ileri düzeydedir. Bu somut bir tesbittir. Ortak örgütlenmeyi gerçekleştirecek güçlerden biri olan Türkiye devrimci hareketi, eğer bu avantajlarını doğru kullanabilirse (proleteryanın bu nicel gücünü ve diğer emekçi kitlelerin hoşnutsuzluğunu doğru değerlendirip, nitelikli bir siyasi hareketi geliştirebilirse), siyasi iktidarı ele geçirip Kürt ulus sorununu (aynı zamanda diğer ulusal azınlıkların da sorununu) çözebilir. Bunun için Kürt emekçi kitlelerine güven verebilmeli ve mücadelenin, onların kurtuluşunu hedeflediğini somut olarak gösterebilmelidir. Yani Türkiye devrimci hareketi, Kürdistan sorununa teorik ve pratik yönden doğru yaklaşıpça, ortak örgütlenmenin koşulları da daha fazla yaratılmış olacaktır.**

Öte yandan Kürt ulusal hareketine de düzen görevler vardır. «Ezen ulusun devrimcileri ayrılma hakkını», ezilen ulusun devrimcileri de birleşmeyi

savunmalıdır» derken Lenin, bu konuda enternasyonalizmi savunmanın, tutarlı marksistler olmanın kıstasları içinde temel olanı belirtmektedir. «Aynı devlet sınırları içinde yaşayan ulusların işçilerinin, her türlü sendika ve eğitim örgütlerinde, siyasal örgütlerde birlikte, çalışmaları ve mücadele etmeleri ilkesi de Leninist bir ilkedir. «(Kurtuluş, Sayı : 2) Ve ulusal sorunun çözüm yollarını araştırırken bu Leninist ilkeleri kararlılıkla savunmayanları, **sosyalist olarak (veya sosyalist bir hareket olarak) nitelendirilemezler.** (Parantez içinde belirtelim bu utangaç ifadeler Tekoşin hareketi için kullanılmış olsa gerek. «Milliyetçi» demeye cüret edemediklerinden «sosyalist olarak nitelendirilemezler» gibi her zamanki ürkeklikleriyle konuşmaktadırlar. Bu muğlak terminoloji savundukları görüşlere inançsızlıktan da gelmektedir. TEKOŞİN) Çünkü sosyalistler, yine Lenin'in de belirttiği gibi, «ezen sınıfların devletlerinin sınırlarında getirdiği değişiklikler ne olursa olsun, bütün ulusların proleterlerinin sınıf mücadelelerinde en sıkı ve bölünmez bir ittifakı gerçekleştirmek için mücadele eder.»

Sosyalistleri ulusal sorunda burjuva milliyetçilerinden ayıran ölçütlerden biri, soruna sınıfsal açıdan yaklaşmaktır. Hep ulusal kurtuluş sloganlarına başlayan burjuva milliyetçilerinin tam tersine, sosyalistler sınıfsal görevlerini hiçbir zaman ihmâl edemezler. Ve «ulusal» olan herşeye yaklaşırken, proleteryanın sınıf çıkarlarını, bağımsız siyasî çizgisini savunurlar. Bunu herşeyin üstünde tutarlar. **Kürdistan'da nice! olarak zayıf olan işçi sınıfı, önderliği ele geçirmede, çok yakın bağlar içerisinde olduğu Türk İşçi sınıfının gücünden en fazla birlikte örgütlenmek suretiyle yararlanabilir.** Bu noktanın önemi sınıfsal önderlik sorunu gündeme geldiğinde daha net olarak kavranacaktır. Güney Kürdistan mücadelesinde sosyalistlerin önderliği ele geçiremeyişinin nedenlerini hatırlayacak olursak bu konuda biraz daha ışık tutmuş oluruz. (Kurtuluş, yanılmıyorsak Kürt komünistlerini IKP

ile birlikte örgütlenmedikleri için eleştirmektedir. Güneydeki mücadelenin ulaştığı boyutları ve İKP'nin reformist politikasını, sosyal - şöven çizgisini göremeyenlere bu tür akıl hocalığını bırakmalarını tavsiye etmek gerekir. Çünkü henüz kendilerinin başkalarının aklına muhtaç oldukları ortada. Ayrıca İKP'ni kastetmiyorlarsa onun dışında ciddi bir alternatif, devrimci bir hareket gösterebilirler. (TEKO-ŞİN)

Güven sorununun çözülmesinin önünde, bugün aşılmaz engeller yoktur. Kürdistan'da iki ulusun işçileri ve diğer ezilen sınıf ve tabakaları arasındaki bir birliği engelleyecek ölçülerde Türk düşmanlığına rastlamak söz konusu değildir. Yeterki bu konuda Türkiye devrimci hareketi, sorunu tüm yönleriyle doğru kavrayabilsin ve tutarlı bir hareket olduğunu gösterebilsin.

İkincisi, Türk sömürgecileriyle, Kürt işbirlikçilerinin ilişkileri ve emekçi kitleler üzerindeki baskı ve zulüm yöntemlerinde, sömürü ve pasifikasyon eylemlerinde birlikte hareket etmeleri, ortak mücadelenin ve güçleri bir tek devrimci dalga haline dönüştürerek ortak örgütler yaratıp geliştirmenin önemini daha çok ortaya koymaktadır. Ekonomik, siyasi vb. birçok bağlarla birbirine bağlanan iki ulusun hakim sınıflarının gücünü kırmak; Türkiye devrimci hareketiyle, Kürt ulusal hareketinin ittifak yapmalarına bağlıdır.

Üçüncüsü, Kürt ulusal hareketinin içinde yer aldığı «bütün»lerdeki devrimci hareketlerle doğru ilişkiler kurmasının somut nedenleri vardır. Geçmişte ve günümüzde bu ülkelerin sömürgecileri güçlerini «ortak düşman» olan Kürt direnmelerini kırmak doğrultusunda birleştirmeleri ve «kendisi» parçaları olan Kürdistan bölgelerini diğer yerlerden ayırmak (ekonomik, sosyal, kültürel, v.b. yönlerden) için izledikleri politika bilinmektedir. Bu politikayı etkisizleştirmenin yolu, sömürgeci ülkelerin devrimci hareketleriyle, Kürt ulusal hareketinin güçlerini birleştirmekten geçer. Örneğin, Türkiye Kürdistan'ında

gelişecek bir hareket kendi gelişmesini, Türkiye devrimci hareketinin gelişmesine yudurduğu ölçülerde zafere daha kolay ulaşabilecektir.

Eğer bir direnme başladığı zaman, bu direnmeyi kırmak için tüm güçlerini seferber etmekten çekinmeyecek olan sömürgecilerin ordusunu, polisini, vb. gücünü sömürgeci ülkenin topraklarına çekecek nitelikte bir ezen ulus devrimci hareketi yoksa, bu direnmenin gelişmesi ve sonuca ulaşması, elbette tartışılması gereken bir sorun olacaktır.

Ortak örgütlenme - PARTİ-nin Kürdistan'daki kolu, Kürdistanlı devrimcilerin yönetiminde bulunacak ve kendi içinde özerk bir yapıya sahip olacaktır - (Kurtuluş'a can alıcı bir soru soralım, Partileşme sürecinde bu iş nasıl olacaktır? Türkiye devrimci hareketi derken, tüm devrimci grupları anlatmak istiyorsanız, bu sorunun yanıtını vermeniz çok güç olacaktır. Şayet tüm grupları değilse, devrimci hareketi kendinizden ibaret sayıyorsanız (!) İşiniz biraz kolaylaşır. Fakat bu defada Kürdistan'da bir kol bulmanız gerekir. O da sizde yok. Size kolluk yapacak birileri de bulamayacağınıza göre Kürt solu gerçeğini kabul etmeniz, bağımsız örgütlenmenin doğru çözüm olduğunu teslim etmeniz gerekmez mi? TEKOŞİN) Bu özerk yapı, kendi somut koşullarından kaynaklanan, parti genel programına bağlı bir biçimde ayrı bir programla karakterize olacaktır. **Partinin bu kolu, sömürge koşullarında mücadele edeceği için hedefleri, sınıf mevzilenmesi, taktik sorunları vb. herşeyiyle sömürgeci ülkede verilen mücadeleden farklılıklar taşıyacaktır.** (Bu konularda, özellikle de örgütlenme sorunu konusunda ileride görüşlerimizi daha etraflıca açıklayacağız.) (Dikkat edilsin, hedefleri, sınıf mevzilenmesi, taktik sorunları herşeyi farklı, «Ortak örgüt Örgütlenme PARTİ» yok. Program yok ve fakat bütün bunlara rağmen ortak örgütlenmenin koşulları var. Zavalı Kurtuluş. TEKOŞİN)» (Kurtuluş, Sayı : 27, Sf. : 39 - 42 (a. b. c.)

«Kurtuluş» bugünün somut koşullarının ortak örgütlenmeyi gerektirdiğini söyleyerek, bu koşulları koymaya çabılıyor. «Birincisi», «ikincisi», «üçüncüsü» diyerek birçok koşu belirttiği intibamı vermeye çalışıyorsa da aynı şeyleri bir, iki, üç defa tekrarlamakta öte (bugüne kadar bütün sayılarında yaptığı aynı şeyleri farklı biçimde ifadeye çalışmak olmuştur. Bu konuda söyledikleri biraraya getirilecek olsa birbirleriyle bağdaştırılması olanaksız bir yığın fikir (!) bulunur. Tuhafiyeci dükkânı misâli) bir çaba göremiyoruz. Söylediklerine kendileri bile iknâ olmadıklarından olsa gerek sık sık «ortak örgütlenmenin koşullarının yıratılması... daha fazla yaratılması» gibi unutkanlık mahsulü itiraflara rastlanır. «Kurtuluş»un bir, iki, üç hamlede saydığı koşul (!), Kürt ulusal hareketinin hedefini teşkil eden kutupların sıkı işbirliği ve ittifak içerisinde oldukları, bu nedenle Kürt ulusal hareketinin de ezen ulus işçi sınıfı hareketi ile sıkı bir ittifaka yönelmesi gerektiğidir. Üç tekrarla söylenen budur. Bunu inkâr edenler varmış gibi.

TEKOŞİN, bu konuda :

«Kürt devrimcileri Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesi halkasından kavrayarak, bunu Türkiye proleterya hareketine ve giderek dünya devrim sürecine bağlamalıdırlar.....»

Kürt halkının anti - sömürgeci ve anti - feodal kurtuluş hareketi ile Türkiye proleterya hareketinin birbirlerinin doğal müttefikleri olduğu açıktır. Ve bu ittifakın tek biçimi yoktur. Bu ittifak birlikte örgütlenmede - örgütsel birlik - ifadesini bulabileceği gibi, iki halkın kurtuluş mücadelesine öncülük eden yapılar, partiler arasındaki ittifakta da somutlaşabilir. Başlangıçta da işaret ettiğimiz gibi burada tayin edici olan somut şartlardır. Sorun bir tercih sorunu da değildir. Elbetteki proleterya sosyalistleri ittifakın daha tam ve daha sağlanı biçimlerinden yana olacaktır.» demektedir.

(TEKOŞİN Sayı : 1, Sf. : 16)

Böyle bir ittifakı reddedenler ancak, Kürdistan'daki kurtuluş hareketini dünya devriminden olduğu gibi Türkiye devriminden de soyutlayarak ele alan dar milliyetçi politik çizgiler olabilir. Hareketi doğal müttefiklerinden yalıtılarak, onu yalnızlığa sürüklenme anlayışı bizim reddettiğimiz bir anlayıştır. Fakat sorun bu değildir. Sorun bugünkü nesnel gerçeklerin ışığında ittifakın hangi tarzda gerçekleşeceğinin saptanmasıdır. «Kurtuluş»un bu kadarını bildiğini sanıyorduk. Çünkü, ittifakın başka biçimlerinin de olduğunu bir dönemler kendisi de kabul ediyordu. Ancak, bunda samimi olmadığı kısa dönemde açığa çıktı. «Ayrı» örgütlenmeye çözüm yollarından biri olarak baktığını ileri süren Kurtuluş esasen buna illebet karşıdır. Kürt sosyalistlerini tuzağına düşürmenin bir yöntemi olmuştur bu alternatif. Bu **eklektik** anlayışın gerçek yüzü bugün açığa çıktı.

Özellikle sorunu kadrolarla tartışırken ünlü burjuva politikacısı Makyavel'in pabucunu dama attıracak ölçüde Makyavelist yöntemlerdeki ustalığına şahit olduk. Bunu anlamak için bir noktayı hatırlatmakta yarar var; **Ürün Dergisi Lenin'in :**

«Belli bir devlet içinde, o devletin tarihindeki bütün değişiklikler boyunca, tek tek devletlerin sınırlarının burjuvazi tarafından şu ya da bu biçimde nasıl değiştirildiğine bakmadan, o devlet içindeki proleterlerin sınıf mücadelesinde sınımsız, çözülmöz bir İttifak» (DUKH, Sf. : 119)

şeklindeki sözlerini aktararak örgütsel birliği kanıtlamaya çalışıyordu. Kurtuluş'un **Ürün Dergisi** eleştirisinde ise :

«Görüldüğü gibi Lenin'in sorunu koyuş biçimi ile, **Ürün Dergisi'nin** birlik konusundaki yaklaşımı özünde birbirinden çok farklıdır. Lenin «sınımsız, çözülmöz bir ittifak»tan bahseder. **Ürün Dergisi ise**

«tüm işçilerin tek bir örgütte birliği»nden. Görünüşte birbirine benzer olan bu tesbitler aslında değişik anlamları ihtiva etmektedirler. Ayrı uluslardan işçilerin aynı örgüt çatısı altında biraraya gelmeleri bir ittifak biçimidir. Ama ittifak biçimlerinin tümü değildir. Ayrı örgütler içinde çalışırken, iljistikleri aelistirmek, ortak varlarda birlikte tavır almak, ortak düşmana ortak bir güçle karşı koymak vb. durumlarında «ittifak» biçimleri arasında değerlendirmek zorunludur.»

(Kurtuluş, Sayı : 17 Sf. : 32)

ve akabinden Vietnam, Mozambik, Gine, Angola deneylerine işaret edilerek :

«Hangi ulustan olurlarsa olsunlar, tüm işçilerin tek bir örgütte birliği», Marksizmin can alıcı noktasını teşkil eden somut şartların somut tahlilini göz ardı eden bir anlayıştan kaynaklanmaktadır.»

(a. g. y, Sf. : 33)

deniliyordu. Aradan daha on ay geçmeden Lenin'in aynı sözleri ve Ürün mantığı bu defa Kurtuluş için cankurtaran simidi oldu. Ortak örgütlenmenin nedenlerini açıklamaya çalışırken şimdi bu alıntılara sığınmaya çalışmaktadır. Ürün'ü kutlamak gerekir. Ürettikleri, ürününü vermeye başlamıştır artık. Yine ortak örgütlenmenin koşullarını açıklarken, o malûm illeti sebebiyle Leninizmin lâfzına sığınmaktadır.» «ezen ulusun devrimcileri ayrılma hakkını», «ezilen ulusun devrimcileri de birleşmeyi savunmalıdır» derken Lenin, bu konuda enternasyonalizmi savunmanın, tutarlı marksistler olmanın kıstasları içinde temel olanı belirtmektedir.» Lenin'den cümleler ezberler, işine geldiği gibi kullanırsın. Kimin haddine düşmüş karşı çıkmak. Bir konuyu, Lenin'den, diğer ustalardan kavramadan olur olmaz aktararak inandırıcı olmaya çalışmak Kurtuluş'un özelliğidir. İnandırıcı olamazsan bile kafaları karış-

tırmakta iştir hesabına. Kievski'nin demokrasi konusundaki oportünist muhakemesini ısrarla Lenin'e maletme çabası hatırlanabilir. Her neyse, biz ortak örgütlenmeye gerekçe yapılan yukarıdaki satırlara dönelim. Bu satırlardan, ezen ulusun devrimcilerinin görevinin ezilen ulusun ayrı devlet kurma hakkını savunmaları gerektiği çıkar. Peki ya Kurtuluş? Biz "Türk solu", "Kürt solu" gibi birbirinden tamamen tecrit edilmiş kavramlara karşıyız.» (Sayı : 27 Saf. : 43, Not : 29) derken kendisi ile diğer gruplar arasındaki Kürt soluna «karşı» olmak noktasındaki ittifakın farkında değil midir? Yoksa antişöven ilke anti-Kürt de mi olmaktadır?

Öyle ya, Kurtuluş'a göre ezilen ulusun şövenizmi de olurmuş. Bütün bu katkılarına CHP ile geçici de olsa «ittifak» politikası da ilâve edilirse Kurtuluş'un «anti-şöven» olmakta ne ölçüde tutarlı (!) olduğu da açığa çıkar.

Evet, şayet Leninizmin lâfzına değil de özüne sadık kalınacaksa «ayrılma hakkını» savunmak Kürt halkının kendi ulusal siyasal örgütlenmelerini oluşturma hakkını savunmayı da kapsamına alır. Kürdistan düzeyindeki çeşitli akımların görünüşü paylaşmayabilirsiniz. Onları sosyalist olarak nitelemeyebilirsiniz. (bu da sizin hakkınız), ancak Kürt solu bir gerçektir. Kurtuluş'un yapması gereken bu gerçeği içine sindirmektir. Kürt solunun varlığından rahatsızlık duyuluyorsa, herkes tavrını açıklıkla ortaya koymalıdır. Hem Kürt solu gerçeğini inkâr etmek hem de enternasyonalist olarak kalmak mümkün değildir. Türk solu kavramından Kürt sosyalistleri ve demokratları rahatsızlık duymamaktadır. Kurtuluş'a «sol»un tarifini yapmak isterdik. Ancak, bize biraz

«abes» olacak gibi geliyor. Tesadüfen sol yelpazede yer alıyor değilse, Kurtuluş, bunu biliyor olmalıdır.

Gelelim «ezilen ulusun devrimcileri de birleşmeyi savunmalıdır» ifadesine, Kürdistan'lı proleterya sosyalistleri bunun bilincindedir. Soruna milliyetçi tarzda yaklaşanları yada bir doğruyu milliyetçi motiflerle karartanları eleştiren «Tekoşin» Dergisi;

«Açıktır ki böyle bir yaklaşım, birlikte örgütlenmeyi her hâi ve şartta ilke olarak reddetmek anlamına gelirken, bu enternasyonalist değil, milliyetçi bir yaklaşımdır. Soruna bu tarzda yaklaşanların perspektifinde ortak örgütlenmeyi gerçekleştirmek için mücadele hiçbir şekilde söz konusu değildir.» (Sayı : 1, Sf. : 28) demektedir.

İstikbâide birlikte örgütlenmenin de gündeme gelebileceğini reddetmiyoruz. Ancak Marksistler soruna somut şartların, verili durumun doğru bir değerlendirilmesi temelinde yaklaşırlar. «Gelecekte birlikte örgütlenme gündeme gelebilir yada hiç geimeyebilir.

Leninizmin özünü değil, lâfzını benimseyenler için yukardaki ifade, Kürt devrimcilerinin ideolojik ve politik ayrılıklarını bir kenara bırakıp, nesnel koşulları bir yana itip, Türk solu'nun şu yada bu grubunun buyruğuna uyarak kendi tekellerine «avdet» etmesi demektir. İşte tam da böyleleri «sosyalist olarak (veya sosyalist bir hareket olarak) nitelendirilemezler».

«Ezilen ulusun devrimcileri de birleşmeyi savunmalıdır» ifadesi Kürdistan'lı devrimciler açısından bir başka gerçeğin gözardı edilmesini de getirmemelidir. Bu gerçek Kürdistan'ın parçalanmışlığı objektif gerçeğidir. Ve gündemimizde Birleşik Kürdistan için mücadelede vardır. Bu nedenle «birleşme» ifadesinin

saptırılmasına izin vermeyeceğiz. Kürt sorununu tek boyutlu bir sorun olarak görenlerin, parçalanmışlık olgusunu reddedenlerin bu noktayı saptırması doğaldır. Kurtuluş «birleşme» ifadesinin Kürdistan somutu açısından taşıması gereken anlamı yoketmiştir. Çünkü onun aldığı bütün Türkiye'dir.

Kurtuluş'un bu alıntı illeti doğmatizmden geliyor. İşte çarpıcı bir örnek :

«Leninist görüş açısından doğru olan ortak örgütlenme ilkesidir. Çarlık Rusyası'nın sömürgeleri için Bolşevikler ayrı örgütlenmeyi değil, merkezi politik örgütlenmeyi savundular»

(Kurtuluş, Sayı : 14, Sf. : 33)

Kurtuluş'un ve Türk solunun diğer bütün birimlerinin örgütlenme sorununa yaklaşımı bu satırlarda ifadesini bulur. Madem ki, Çarlık Rusyası'nda birlikte örgütlenme gerçekleşmiştir, o halde Türkiye'de de böyle olacaktır. Muhakeme budur. 1917 Ekim devrimi öncesinin koşulları, merkez - periferi (çevre bölgeler) ilişkileri, Rus devrimcilerinin UKTH doğrultusunda başlangıçtan beri verdikleri mücadele, RSDİP'nin varlığı v.s. gibi bir dizi objektif ve subjektif faktör gözardı edilerek aynı çözüm şekli aktarılmaya çalışılmaktadır. Bu savunu ortak örgütlenme anlayışının en zayıf savunusudur. Çünkü benzer yaklaşım kullanılacak olursa aksi örnekler (Angola, Mozambik, Gine, Vietnam v.b.) çok daha fazladır.

Rusya'nın somut gerçeklerini görmeden, aynı çözüm şeklini Türkiye ve Kürdistan içinde öneren doğmatikler «Her ulus için, sorunun özel bir çözümünün kendini zorla kabul ettirmesi olanaklıdır. Ulusal sorunda, sorunu diyalektik bir yönde koymanın zorunlu olduğu yer, işte burasıdır.» (US ve SS, Sf. :

25, Stalin) şeklindeki Marksist yaklaşımdan habersizdirler. 1917 Ekim öncesi uluslararası koşullarda, Rusya emperyalist zincirin en zayıf halkasını oluşturuyordu. Zincirin en zayıf halkada koparılması söz konusuydu. Ve Rusya'da bu zinciri koparabilecek düzeyde bilinçli ve örgütlü bir proleterya hareketi vardı. (RSDİP).

Rusya'nın merkezindeki devrimci hareket çevresel bölgelerdeki tüm hareketi kucaklamıştı. Devrim merkezden başlayarak çevre bölgelere doğru yayılıyordu. Nitekim Ekim devrimi önce merkezde gerçekleşiyor ve çevreye doğru gelişen bir rota izliyordu. Çevre bölgeler ise merkezden gelişen devrimin önünde bir duvar olmaya başlamıştı. Bu bölgelerde kurulan «ulusal hükümetler» Rusya'da gelişen devrimi boğmak için emperyalist ülkelerle işbirliği içerisindeydiler. Amaçları, devrimi boğmak için çevreyi Rusya'dan koparmaktı. Bu emperyalist ve gerici ablukayı kırmanın tek yolu çevresel bölgelerdeki gerçek ulusal güçlerle, işçi ve köylülerle, ittifakı pekiştirmektir. Bu politika başarılı bir biçimde hayata geçirildi ve devrim muzaffer oldu. Rusya'nın çevre bölgelerinde yaşayan halkların bir bölümü iktisadi ve kültürel bakımdan hemen hemen Rusya düzeyinde (Finlandiya, Polonya, Ukranya v.s.) gelişkin oldukları halde, önemli bir bölümü henüz kapitalizm aşamasına geçmemiş (Moğolistan, Türkistan v.b.) iktisadi ve kültürel bakımdan oldukça geri kalmış halklardan oluşuyordu. Gelişmiş olan bölgelerde işçi sınıfı ulus çerçevesinde örgütlenmişti ve kendi burjuvazisine karşı sürdürdüğü sınıfsal mücadele ön plâna çıkmıştı. Ancak sömürge konumundaki halkların proleteryası ve komünist aydın kadroları yoktu. Ve bu tür bölgelerde (ülkelerde) devrimci

öğelerin oluşturulması görevi Rus komünistlerine düşmüştür. Bu halkların sosyalizme doğru evrimi Rusya proleteryanının büyük ölçüde desteği ve önderliği ile sağlanabilmiştir. Rus komünistleri bu ülkelerde kadroların yaratılması ve ulusal örgütlerin kurulmasına bizzat öncülük yapmışlardır.

Merkezi Rusya ile çevre arasındaki ilişkiler, çevre bölgelerin yapısı, emperyalist kuşatma, Rus devrimcilerinin UKTH doğrultusunda başlangıçtan beri verdikleri mücadele, RSDİP'nin varlığı gibi bir dizi objektif ve subjektif faktör Rusya'da ulusal sorunun çözümüne temel olmuştur. Bu olguları hesaba katmadan soruna yaklaşmak dogmatizmin ta kendisidir. Tekosin 1. sayısında genel olarak Kürdistan devrimine ve özel olarak da örgütlenme sorununa yaklaşırken Angola, Mozambik, Gine, Vietnam gibi ülkelerin deneylerini gerekçe yapmadı. Bütünüyle Kürdistan - Türkiye gerçeklerinin objektif tahliline dayandı. Bu nedenle biz Rus deneyimine karşılık olarak bir başka örneği çıkartmak istemiyoruz. Bunun bir dizi örneği olduğu halde. Böyle bir yaklaşımda aynı ölçüde dogmatizm olacağına inandığımız için, bu deneylerden öğrenilecek yığınla tecrübe vardır. Fakat tarihsel, toplumsal ve siyasal koşullardaki farklılıkları dikkate almak kaydıyla.

Kürt ulusal sorunu, herhangi bir ulusal sorun değildir. Bu nedenle özgünlüğü, ayırdedici özellikleri ile birlikte kavranılmalıdır. Bu noktalar kavrandığında görülecektir ki, çağın en büyük sorunlarından biridir Kürt ulusal sorunu. Belki de en büyüğü.

Reçeteci kafalar, ulusal sorunların Rusya'da bütün açısından (genele göre) tâli, «ikincil» sorunlar (parça) olduklarına bakarak, her ulusal sorunu

«ek» sorun olarak görmekteler. Çünkü bu ulusal sorunları «ikincil» kılan tarihsel, toplumsal ve siyasi nedenleri araştırmak zahmetine katlanmazlar. Böyleleri her ülkede çıkmıştır. Örneğin Rusya'da da Avusturya'daki çözüm biçimini ödünç alıp uygulamaya kalkışan Bund'çular vardı. Önüne geleni Bundçu olmakla itham edenlerin Bundçu özellikleri pek çoktur. Her ulusal sorunu «ek» sorun olarak gördüklerinden onlarca Kürt sorunu da «ek» sorundur. Ve dogmatiklerce Kürt halkı ile sömürgeci devlet ve yerli gericilik arasındaki çelişkinin çözümü, Türk devrimine rağmen mümkün olmayacak birşeydir. Dogmatikler aynı anlayışla bir Angola, bir Vietnam sorununun da ulusal sorunlar olduklarını düşümezler.

«Kürdistan'da nicel olarak zayıf olan işçi sınıfı, önderliği ele geçirmede, çok yakın bağlar içerisinde olduğu Türk işçi sınıfının gücünden en fazla birlikte örgütlenmek suretiyle yararlanabilirler.» (a.g.y.)

İşte, ortak örgütlenmenin esbab-ı mucibesi! Gine'de işçi sınıfının maddesi yoktu. Ve fakat PAIGC liderliği soruna sınıfsal açıdan bakıyordu. Onlar işçi sınıfı bilimini rehber edinmişlerdi. Çünkü Marksizm evrensel bir ideolojidir. İşçi sınıfının nesnesi olmadığı halde Gine'li devrimciler Portekiz işçi sınıfından «ayrı» örgütlenmişlerdi. Kendilerine önderlik yapsın diye de Portekiz'den proleter ithâl etmediler. Sizler gibi PKP (Portekiz Komünist Partisi) de onları yararlandırmak istedi :

«Vietnam halkının savaşı, hareketimizin örgütlenmesine başından beri örnek oldu. Birçok konuda benzer sorunlarımız vardı. Örneğin metropoldaki militanlarca, sömürgelerdeki devrimcilerin özel ihtiyacı ve görevlerinin anlaşılması. 1969 da Porte-

kizililer yöneticilerimizi tevkif etmeye başladıkları zaman, diğerlerimiz, öğrenciler nobeti devralmalıydık, ancak Portekiz Komünist Partisi kendisine katılmamızı istiyordu. Fakat Vietnam deneyiminden gereğince şey öğrenmiştik; bağımsız özörgütümüzün olmasında ve kendi savaşımızın kendimiz tarafından sürdürülmesinde ısrar ettik. PKP yöneticilerinin, en iyi durumun bu olacağını çabuk kabul etmelerinin, saygınlık açısından olumlu bir puan olduğunu söylemek gerekir.»

(Lucio Lara, MPLA Genel Sekreteri, Wilfred Burc-hett'in yaptığı bir görüşmeden, Enternasyonal, Sayı : 4)

Evet MPLA «... bağımsız özörgütümüzün olmasında ve kendi savaşımızın kendimiz tarafından sürdürülmesinde ısrar ettik» diyor. Belki, PKP'ni hakkınız yokken küçümseyeceksiniz ama siz halâ «Kürt solu'na karşısınız. Kürt halkının kendi ulusal siyasal örgütlenmelerini oluşturmaya karşısınız. Fakat UKTH ilkesini savunduğunuzu da her makamdan tekrar ediyorsunuz.

Haa, geçerken Portekiz sömürgelerinde ulusal kurtuluşçuların ayrı örgütlenmesinin nedenini bir de «Kurtuluş» gazetesinden öğrenelim :

«Gerek Portekiz devrimci hareketinin sömürge devrimcilerine gerekli güveni vermemiş olması - ki bu Portekiz devrimci hareketinin doğru bir önderliğe sahip olmaması ilişkilidir - gerekse coğrafi koşullar yüzünden Mozambik ulusu bağımsız örgütlenme ve mücadelesini gerçekleştirmiştir. Bu iki örnekten de görülebileceği gibi coğrafi koşulların ve diğer tarihî koşulların etkisi sözkonusu olabilmekte birlikte ezen ulus devrimci hareketinin ezilen ulus devrimci hareketine güven verebilmesi bu sorunun çözünü oluşturur.»

(Kurtuluş Gazetesi, Sayı : 42, 17 Ekim 1978, Sf. : 2)

Sömürgelerdeki devrimcilerin ayrı örgütlenmesinin nedenleri, güvensizlik ve coğrafi koşullar yüzündenmiş. Ve sorunun özü de güven meselesi imiş! Beyler, bağışlayın ama bu yalanlar yenilir - yutulur cinsten değil. Haydi diyelim ki sizce PKP oportünist, ve bu yüzden ondan güveninizi esirgiyorsunuz, peki siz bir Cabral'dan, bir Mondlane'den, bir Neto'dan PKP'ne revizyonist denildiğini duydunuz mu? PKP'ne güvensizlik duyguları beslediklerini kendilerinden işittiniz mi? Bu konuda Türkçeye çevrilmiş bir dizi eser var, buna benzer birşey gözünüze ilişti mi? Ayrı örgütlenme nedeni olarak coğrafi etkeni ileri sürdüklerini hiç okudunuz mu? Kürt devrimcilerinin bağımsız örgütlenme görüşünü çürütmek için, her türlü tahrifata başvurarak, tarihsel gerçekleri tersyüz ederek, güven ve coğrafi konumu belirleyici unsurlar olarak gösterme çabasındasınız. Portekiz devrimi halâ el yordamıyla ilerliyorken, Angola'nın, Mozambik'in ve Gine'nin yıllardır kendi devrimlerini başardıklarını duymadınız mı? Sosyal, ekonomik, tarihsel siyasal gerçeklerin farklılığından ve bu nedenle sömürgelerdeki devrimin çok daha fazla geliştiğinden, bu içsel olan - belirleyici olan - koşullardan heberiniz yok mu? Bu ya ilginç bir cehalet örneği ya da burjuva ahlak ölçülerine bile zor sığabilen bir tutumdur.

Devam edelim, Kürdistan'da nicelik olarak zayıf da olsa bir işçi sınıfı vardır. Ve Kürdistan'lı proleterya sosyalistleri işte bu sınıfın «ulusal» örgütünü, bağımsız politik örgütünü inşa etmenin mücadelesini vermekteler. Bu sınıfın Kürdistan devrimindeki rolü kafa sayısına bağlı değildir. Sizin söyledikleriniz oportünizmin boyatlamış tezlerini hatırlatıyor. Ya da Kürdistan'ı biraz evvel özgül yanlarını anlattığımız Çarlık Rusya'sının sömürgeleri ile karıştırıyorsunuz.

O sömürgelerde sanayi proleteryası yok ya da çok denecek ölçüde azdı. Aydınları ise son derece kıttı. Rusya proleteryası ve Rus komünistleri bu nedenle bu sömürgelerde aydın unsurların oluşturulması, ulusal örgütlerin kurulması ve yöneticilik görevini üstlenmişlerdi. Ekim devrimi sonrasında bile uzun yıllar Rus komünistlerine bu tür çevre bölgelerdeki devlet aygıtının «ulusallaştırılması» görevi düştü.

Kürdistanlı Marksistler, Kürt devriminin oportünist, burjuva - feodal, her türlü milliyetçi ve gerici önderliklerine alternatif bir proleter önderlik yaratılması gerektiğini kavramışlardır. Kürt proleteryasının bağımsız özörgütünün yaratılmasında bu nedenle ısrarlıdır.

Kurtuluş, yakın geçmişte Kürt ulusal hareketi ile Türkiye devrimci hareketinin birbirlerine göre durumunu, düzey itibarıyla «eşit» olarak değerlendiriyordu. Ve «Kürt ulusal sorununun Türkiye devrimci hareketinin önderliğinde çözümleneceği veya Kürt ulusal kurtuluş hareketinin ayrı bir rota izleyeceğini tesbit etmek gerçekten çok güç bir sorun olmaktadır.» (Sayı : 2, Sf. : 49) diyordu. Fakat bu tesbite rağmen Kürt sorununun çözümünü kesin olarak Türk devrimine bağlıyordu ve ortak örgütlenmeyi savunuyordu. Tekoşin'in eleştirisi karşısında bugün içine düştüğü açmaz, geçmişteki bu subjektivizmi koyulaştırarak çözmeye çalışmaktadır. «Ve bugün Türkiye devrimci hareketi, Kürt ulusal hareketine göre hem potansiyel açısından, hem de bilinçlenme ve örgütlenme açısından daha bir ileri düzeydedir. Bu somut bir tesbittir.» Kurtuluş'a, bu somut tesbitlerini ortaya sürmesini, kaçamak yapmayı bırakmasını tekrar hatırlatıyoruz. Kaldı ki, Kurtuluş aynı sayıda Partinin, Programın v.b. olmadığından bahsetmekte-

dir. Ve Kurtuluş bir siyasi grup olarak en temel konularda henüz bütünlüklü bir görüş sahibi değildir. O halde «bilinçlenme ve örgütlenme açısından daha ileri» olmanın kıstasları nedir? Bir hareketin daha bilinçli ve daha örgütlü olmasının somut göstergeleri Program, Strateji, Parti değil midir? Değilse nedir? Doğrusu Kurtuluş en basit gerçeklerden dahi habersizdir.

Peki, doğru bir siyasi çizgiden yoksun, Programdan ve Stratejiden yoksun bir hareketin «ortak»lık çağrısı gülünç değil midir?

Herşeye karşın Tekoşin, Kurtuluş'a birçok gerçeği öğretmiştir. Şöyle ki, kendi içindeki Kürt unsurlara bakarak kendini ortak örgütlenmeye cevap veren bir yapı olarak görürken, ya da bu unsurlarla ortak çaba sonucu bu yapıyı oluşturacağı hayâli ile avunurken (Kürt unsurları, Kürdistan'daki hareketin önderleri (!) kendisini de Türkiye devrimci hareketinin önderi (!) sanıp) şimdi, «ortak örgütlenmeyi gerçekleştirecek güçlerden biri olan Türkiye devrimci hareketi...» diyerek lâfını etmekten hoşlanmadığı Kürt solu gerçeğinin farkında olduğunu belli etmiştir. Dolayısıyla kendisinin de Türk solu içinde bir grup olduğunu itiraf etmiş olmaktadır. Bir unutkanlık sonucu değilse tabii.

Son olarak Kurtuluş'a bir uyarıda bulunmayı sorumluluk gereği görüyoruz. Bağımsız örgütlenmeyi savunan Kürdistanlı sosyalistleri «milliyetçi» olmakla ithâm ederken, hatta daha ileri giderek, Türk burjuvazisinin korosuna sol içindende renk katarak, «öncü», militan (!) unsurlarına bunlar «Kürtçü», «Kürt devleti kurmak istiyorlar» tarzında propagandif nite-

likte sözlerle İdeolojik (!) saldırı örgütlerken biraz düşünmelidir. Ayrılığı izâh etmenin yararlı ve kestirme yoludur ama, burjuvaziye hizmet etmenin de yoludur.

Türk solunun bütün birimlerinin ortak örgütlenmeyi savunduklarına işaret etmiştik. Bu gurupların bu savunuya dayanak yapmaya çalıştıkları «teorik» gerekçeler hemen hemen aynıdır. Ve ileri sürülen nedenler Türkiye ve Kürdistan koşullarının somut analizine değil hemen bütünüyle Lenin'de ve Stalin'den bulabildikleri alıntılara dayanmaktadır. Kurtuluş'tan D. Yol'a Partinin Yolu ve PB'den TİKP'e ve TKP'ye varana kadar tüm grupların ortak dayanağı özü boşaltılmış kavranılmamış olarak ezberlenen ve aktarılan malûm alıntılardır. Biraz evvel Kurtuluş eleştirisi içerisinde bu noktalara değindik. Aynı şeyleri söylemesine rağmen farklı bazı noktalara da işaret ettiğinden bu konuda kısaca Devrimci Yol'a da değinmek gerekir. Hatırlanacak olursa DY başlangıçta - DG sayılarında - sömürge tesbitleri yapıyordu. DGD'nin 8. sayısında :

«Ve biliyoruz ki, milli mesele Türkiye gibi "yeni - sömürge" bir ülkede emperyalizme bağımlı bir ulusun oligarşisinin aynı zamanda **sömürgeci bir siyaset izlediği tesbitinden** yola çıkılarak, kesintisiz devrimin perspektiflerini derinleştiren bir program çerçevesinde ele alınmalıdır.»

deniliyordu. Ancak kısa bir süre sonra (DGD, S. : 9 - 10) bazı kavramların yanlış yorumlandığını, spekülasyon yapıldığını söyleyerek sömürge tesbitine karşı olduğunu belirtti. Bu gerekçe inandırıcı değildi. Nitekim eski DY yeni D. Sol mensuplarından öğreniyoruz ki DY, o dönemde gerçekten bu görüşü benimsemiştir. Bu işin spekülasyonla falan ilgisi yoktur.

«Bu türden ideolojik tartışmalarımızın tarihini daha eskilere de götürebiliriz. Örneğin, DG dergisinin ilk sayılarında Millî Mesele ile ilgili bazı konularda sömürgecilik tahlil perspektifinde yazılar çıkması üzerine biz bu tahlilleri tezkip eden ve bugün kendilerinin savunduğu bakış perspektifinde bir yazı göndermiştik. Ve bu yazıya karşı DG dergisi yazarları bizi dükalikle» suçlamışlardır.
(Devrimci Sol, Sf : 126-127) (a.b.c.)

Sömürgecilik konusundaki tartışmaları DY dışarıdan izledi. (Biz bu konudaki görüşlerimizi Kurtuluş Dergisi'nin 3, 14, 23, 24. sayılarında belirtmiştik.) Çok sonra bu tartışmalardan edindiği bilgi kırıntılarıyla tartışmaya katılmak cesaretini gösterebildi. Doğal olarak orijinal tezler ileri sürdü :

«Evet, Kürdistan sömürgeye benziyordur. Benzeyebilir. Kürdistan ekonomik ve siyasi olarak ilhak edilmiş durumdadır.»
Ancak DY'a göre Kürdistan yine de sömürge değildir.
«Neden mi? İşte bunun cevabı çok basittir. Çünkü Türkiye sömürgeci olamaz da ondan!»
«Kürt ulusunun baskı altına alınması şöven bir devletin işgal, ilhak politikasının sonucu gerçekleşti.»
(DY, Sayı : 10)

DY'a göre Türk devletinin niçin sömürgeci olmayacağı açıktır. Çünkü bu devletin resmi ideolojisi olan Kemalizmin DY'un düşünceleri, politikası üzerinde hatırı sayılır bir etkisi mevcuttur. Bu politikaya göre Kemalistler vasıtasız müttefiklerin başında gelir. Çünkü DY, sömürgecilğe yolaçan ciddi ticarî ve ekonomik nedenlerin bilincinde değildir. DY'a göre işgal ve ilhak politikası bu temellerden bağımsız olarak mevcut olabilir. Biz bu konuyu başka bir yazıda ele almak üzere, burada özellikle DY'un örgütlenme sorununa yaklaşımı üzerinde duralım :

«Biz bugünkü koşullarda Kürt ve Türk proleterya-sının (diğer azınlık emekçileriyle birlikte) milliyet ayrımı gözetmeme'n ortak örgütlenmesini savunuyoruz. Ayrı örgütlenme, ayrı mücadele ve ayrılmayı mutlaklaştıran anlayışlara karşı olduğumuz gibi ortak örgütlenmenin mutlaklaştırılmasına da karşıyız. **Somut koşullar tarafından ortaya çıkabilecek bir ayrılma durumunda proleterya örgütlenmesinin ayrılığı da zorunlu bir hale gelebilir.**» (Devrimci Yol, Türkiye'de Kürt Meselesi ve Devrimci Hareketin Görevleri, Sayı : 9, Sf : 8)

İlk bakışta, bu satırlar DY'un ayrı örgütlenmeyi çözüm yollarından biri olarak reddetmediği, - çünkü mutlaklaştırılmasına karşı olduğunu söylüyor - sadece bugünkü koşullarda karşı olduğu anlaşılabilir. ancak hemen arkasından ayrı örgütlenmenin hangi somut koşullarda gündeme gelebileceğini belirtiyor; «...ayrılma durumunda proleterya örgütlenmesinin ayrılığı da zorunlu bir hale gelebilir.» DY'u bu üstün kavrayışından ötürü kutlamak gerekir. «Marksist Sömürgecilik Teorisi» ne yaptığı katkıların yanısıra sorunun bu boyutuna da önemli bir katkı da (!) bulunmuştur. Çünkü en azından bu ülkede soruna bu denli yetkin (!) bir yaklaşıma ilk kez tanık olmaktayız. Ne varki, bir soruyla DY'dan bu katkısını derinleştirmesini istiyoruz :

Ayrılıp, ayrı bir devlet kurmuş bir ulusun proleteryasının halâ ezen ulus proleteryası ile tek örgüt çatısı altında kalabildiği görülmüş müdür? Fazla değil, sadece bir tek örnek verebilirse oldukça aydınlanacağız. Ve DY'un ortak örgütlenmeyi mutlaklaştırmadığına o zaman inanabiliriz (!)

D. Yol, eski tip çok uluslu devletler ve yeni tip çok uluslu devletler ayrımı üzerine örgütlenme anlayışını inşâ etmiştir. Yeni tip çok uluslu devletlerde

tek bir merkezi örgütte birliğin maddî şartlarının olmadığını ve fakat eski tip çok uluslu devletlerde tek örgüt altında birleşmenin zorunluluk olduğunu belirtiyor. Diğer grupların belirleyici olarak gördüğü coğrafi konumu DY eski tip çok uluslu devlet ifadesi ile karşılıyor. Yani gerekçe aynı. DY bu anlayışını ispatlamak düşüncesiyle herkes gibi «...Çarlık Rusyası'nda da, Lenin ve Stalin, ısrarla tek örgüt altında mücadeleyi savunmuşlar ve ayrılıkçı tavırları şiddetle eleştirmişlerdir.» (DY, Sayı : 10, Sf. : 13)

Bir defa Lenin ısrarla «tek örgüt»den değil «ittifak»dan bahseder. Bu ittifakın zorunluluğu uluslararası düzeyde «Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halklar Birleşin» sloganında ifadesini bulur. İşçi Sınıfı biliminin bu parolası eski tip çok uluslu devletler düzeyinde de geçerlidir. «Tek örgüt» bu ittifakın bir biçimidir. Lenin ve Stalin Rusya'da ısrarla bir tek merkezi büyük devlet ve bir tek merkezi örgütü savundular. Ancak bunu anlamak güç değildir. O dönemdeki uluslararası koşullar ve Rusya'daki durumun özgülüğü söz konusudur.

Ekim sonrasında Gürcistan ve Finlandiya sorununda Lenin ve Stalin arasında ortaya çıkan ayrılık işte bu özgül koşullar tarafından yaratılmıştı. Lenin ve Stalin'in bu soruna yaklaşımlarındaki farklılığı örgütlenme sorununda da gözlemlemek mümkün. Şöyle ki, Stalin'de genellikle «tek örgüt» ifadesi, Lenin'de ise yine genellikle «ittifak» kavramı hakimdir. O dönemde bir tek merkezi büyük devleti olduğu gibi, bir tek merkezi politik örgütü zorunlu kılan objektif ve subjektif koşullar vardı. Bu koşullara rağmen RSDİP'e katılmayan ya da RSDİP içinde Demokratik Merkezîyetçilik ilkesine aykırı olarak federasyonu öneren ve UKTH ilkesi yerine «Kültürel - Ulusal

Özerklik» oportünist teorisin savunan Bund burjuva milliyetçi bir konuma düşmüştür. Aynı şekilde soruna sınıfsal bakış açısı ile değil burjuva - demokratik perspektifle bakan ve her türlü ittifakı reddeden Fraki'de küçük - burjuva milliyetçi bir parti idi. Rusya'daki özgül koşulları ve Bund ile Fraki'nin bu özgül koşullara rağmen izledikleri ulusal tecrit politikasını, devrim anlayışlarını gözardı ederek «ayrı» örgütlenen her akımı milliyetçi olarak nitелеmek ucuz Marksistlik yapmaktır. DY bilinçli olarak Bundçuluk ve Frakllcilik ile ayrı örgütlenme arasındaki bütün sınırları yok ediyor. PSDP'nin 1906'ya kadar RSDİP'in varlığına rağmen ayrı örgütlenmesini ise şöyle izah ediyor :

«Ayrı örgütlenmelerinin ideolojik bir nedeni vardı. Rosa Lüksemburg ve arkadaşları, Lenin'in önderliğindeki RSDİP'nin milli mesele programına katılmıyorlardı ve milli mesele konusunda «sol» seçer bir tutumu savunuyorlardı.»
(Sayı : 16, Sf. : 14)

DY'a sormak gerekiyor, ayrı örgütlenmeyi savunan akımların T. solu ile ayrılığın «ideolojik» nedenleri yok mudur? Ayrı örgütlenme tezinin bizzat kendisi ideolojik - politik birçok nedene dayanıyor mu? Sadece bir örnek vermek gerekse, Kürt sorunu ile Resmi devlet ideolojisi olan Kemalizmi uzlaştırmaya çalışan D. Yol ile K. Solu arasındaki ayrılık ideolojik değil midir? Kemalistleri, sınıf mevzilenmesinde vasitasız ittifak olarak gören ve Kürt ulus hareketi ile ittifaka tercih eden bir DY ile Kürt solu arasında hangi ideolojik birlikten bahsedilebilir. (ki DY'da bu anlayışı THKP-C'den devralmıştır.) Kaldiki Lenin PSDP İÇİN :

«Onun için Polonyalı Sosyal Demokratlar, Polonya küçük - burjuvazisinin aşırı milliyetçiliğine karşı karşı çıktıkları ve ulusal sorunun Polonya işçileri için ikinci önem taşıdığına işaret ettikleri zaman, ilk defa olarak Polonya'da sırf proleter bir parti kurdukları ve Polonyalı ve Rus işçilerin sınıf mücadelesinde en sıkı ittifakı kurmaları gerektiği son derece önemli lokesini ilân ettikleri zaman çok haklıydılar.» demektedir.

(UKTH, Sf. : 99) (a. b. ç.)

DY «ulusal sorunun Polonya işçileri için ikinci önem taşıdığı...» koşulların hangi koşullar olduğunu araştırma zahmetine katlanırsa Lenin ve Stalin'in niçin ısrarla «tek örgüt»ü savunduklarını da kavrayabilir. Oysa bugün Kürt halkının ulusal kurtuluşunun, Kürdistan işçileri için «ikincil önem taşıdığı» iddia edilemez. Çünkü kendi sınıfsal kurtuluşu ile ulusal kurtuluş içiçe geçmiştir.

Açıktır ki Lenin, Polonyalılar kendi ulusal proleter örgütlerini kurdukları için milliyetçilikle itham etmemiştir. Aksine bu girişimi övmüştür. Çünkü PSP'nin aksine PSDP Lenin'inde belirttiği gibi bağımsız bir örgüt olmasına rağmen Rus işçileriyle «en sıkı ittifakı» savunmuştur. Oysa PSP böyle bir ittifakı reddetmiştir. İşte Marksizm ile milliyetçiliği ayıran nokta burasıdır. **Ortak örgütlenme mutlak bir ilke değildir. Mutlak olan ilke sınıf mücadelesinde ittifak ilkesidir. Ve bu ittifak koşullara bağlı olarak değişik biçimlerde somutlanır. Tek örgüt de olabilir. ayrı örgütler arasında oluşturulan ilkeleri mücadele plâtıformları da olabilir.**

Oysa DY ortak örgütlenmeyi her hâl ve şartta geçerli olan mutlak bir çözüm gibi görmektedir. Rusya'daki çözüm şeklini somutu gözardı ederek Türkiye ve Kürdistan içinde ileri sürmektedir. Rusya'daki

ulusal sorunu Avusturya'dan ödünç aldığı reçete ile çizmeye çalışan Bundçular gibi. Evet, bize kalırsa Kürt solu falan değil, Bundçu olan DY ve benzerleridir. Çünkü Bundçuluğun başka bazı motifleri de mevcuttur.

DY, «Kendini kabul ettirmiş bir proleterya partisinin bulunduğu koşullarda ayrı örgütlenmenin «marksizm» adına açıktan savunulmasına ancak Frakicilik (Bundçuluk) gibi ayrılıkçı akımların temsilcileri cüret edebilmekteydi» diyerek Rusya'daki bazı özgül koşulları görebiliyor. Ve «Peki ama henüz böyle bir örgütün dahi olmadığı bir çok uluslu devlette bu sorunun çözümü nasıl olacaktır» diye soruyor. Cevabı gerçekten çok ilginç : «... yıkıcı bir sorundur bu...» Yıkıcı olduğu içinde D. Yol paçayı kurtarmak için usluca konuyu bırakıyor.

D. Yol Kürt devriminin (DY Kürt solu ifadesine olduğu gibi Kürdistan devrimi kavramına da karşı çıkmakta, bu kavramları tırnak içinde kullanmaktadır.) İttifaklarının farklı olduğuna da karşı çıkmaktadır. Kürdistan düzeyindeki ittifaklar ile Türkiye'deki ittifakları karşılaştırmaktadır. Kürdistan'ın toplumsal, ekonomik ve siyasal yapısını Türkiye ile aynı düzeyde değerlendirmektedir. Bu değerlendirme ile çelişen bir biçimde Kürdistan'da hakim üretim tarzının yarı - feodal olduğunu belirttiği halde. Gerçi DY Kürt toplumunu sömürge statüsü içerisinde görmemektedir. Ancak kendisinin kabul ettiği ilişki (ezen ulus - ezilen ulus) çerçevesinde bile böyle bir aynıyet kurabilmek çok güç olsa gerek. Farklı nitelikli toplumlar arasında, sınıf ilişki ve çelişkilerinde tam bir aynıyet kurmaya çalışmak o toplumların tarihsel, sosyal, ekonomik gerçeklerini, bu gerçeklerin ayrıntılı bir çözümlemesini eldeki hazır formüllere, kalıpa

lara feda etmekle mümkündür. Nitekim DY'un yaptığı da budur. «Türk ulusu da ezilen bir ulustur, Kürt ulusu da ezilen bir ulustur» mantığıyla her iki toplum arasında bir eşitlik kurmaya, Türk sömürgecilerini «fukara», «masum» göstermeye çabalamaktır. (TİKP, PB, nın yaptığı gibi) bu tür zorlama çabaları yapılmaya çalışılan hayatın gerçeklerini reçetelere uydurmaktır.

Kürt devriminin ittifaklarının farklı olduğunu bariz bir örnekleme ile açıklamak mümkündür. Şöyle ki, Kürdistan üzerinde KDP (Geçici Komite), KUB vb. gibi (bu akımlarla bağlantılı ya da paralel akımlar K. Kürdistan'da da mevcuttur) sosyalist olmayan bir dizi siyasal hareket mevcuttur. Bu siyasal akımlardan kimisi sosyalist bir siyasal hareket olmadıklarını kendileri bile kabul etmektedir. Ancak bu akımlar yurtsever, karşı - sömürgeci akımlardır. Peki Türkiye toplumunda bu turden siyasal eğilimler göstermek mümkün müdür? Türkiye'de yaşayan herkesde bilebilir ki böyle eğilimler yoktur. Açık ki, bu siyasal eğilimlerin her biri Kürt toplumu içerisindeki belirli sınıf, tabaka ve katmanların sınıfsal konumuna tekabül etmektedir. Yani Kürt toplumunda farklı bir sınıfsal yapı söz konusudur. Dolayısıyla farklı bir sınıflar kombinezonu.

DY'un Kürdistan devriminin ittifakları ile Türk devriminin ittifaklarını karşılaştırması Kürdistan'ın parçalanmışlığı gerçeğini (lâfta bunu söylüyor olsa bile) gözardı etmesinden de ileri gelmektedir. Çünkü D. Yol'un bütünü Türkiye'nin siyasal sınırlarıdır. (Türk devrimcileri açısından doğal olan da budur.) Ancak Kürt devrimcileri için durum farklıdır. Kuzey parçasının kurtuluşu bütünü kurtuluşundan soyutlanamaz. Bu nedenle Kuzeydeki kurtuluş ha-

reketi tüm parçalardaki hareketlerle sıkı ve sağlam ittifakların yolunu zorunlu olarak arayacaktır. Türkiye devrimci hareketi ile aradığı gibi. Burada bir mukayese yapmak için Polonya ulusal sorununa bakabiliriz. Polonya; Avusturya, Almanya ve Çarlık Rusya'sı arasında olmak üzere üç parçaya bölünmüştü. Fakat her parçadaki devrimci hareket bağlı bulunduğu ülkedeki işçi hareketine tabi duruma gelmişti. Ancak Kürdistan'ın her parçasındaki hareket için benzer bir durum sözkonusu değildir. Örneğin, Güney Kürdistan'daki kurtuluş hareketi Arap işçi sınıfı hareketine göre daha ileri boyutlar kazanmıştır. Burjuva - feodal, milliyetçi önderliğe alternatif bir proleter önderliğin yaratılması halinde hareketin sonuca ulaşma şansı büyüktür. Elbetteki Irak'taki genel devrimci ve demokratik hareketin desteğini alabilirse. Uluslararası düzeyde, özellikle Ortadoğu'daki güçler dengesi önemlidir. Kürt halkının, Filistin halkının ve diğer Ortadoğu halklarının kurtuluşu açısından da olduğu gibi. Ortadoğu'daki kuvvet dengesine etkisi açısından ABD emperyalizminin ve gericiiliğin kalesi olan İran'da bugün olup bitenler son derece önemlidir. Bugünden fazla iyimser olmamak kaydıyla, İran'ın gericiiliğin kalesi olmaktan çıkması halinde veya en azından bugünkü sömürgeci ittifaktan devre dışı kalabilmesi halinde bölgedeki güçler dengesinde halk güçleri, kurtuluş güçleri lehine büyük bir değişiklik olacak ve yeni perspektifler doğabilecektir.

Kürt halkının en büyük potansiyeli Kuzey Kürdistan'dadır. Ve kuzey'de hızla yükselen bir ulusal-demokratik hareket sözkonusudur. Bu potansiyelin harekete geçirilmesi, bir başkaldırıya dönüşebilmesi olanaksız değildir. Böyle bir başkaldırının Türki-

ye'deki devrimci ve demokratik hareketin etkili bir desteğini alabilmesi halinde sömürge zincirinin parçalanması mümkündür. Bu nedenle Kürt halkının ulusal kurtuluşunu bütünüyle Türk devrimine bağlamak, bu öngörüye uygun rotalar tesbit etmek yanlıştır. Kürt halkının bizzat kendisinin geliştirdiği bir kurtuluş hareketiyle sömürge boyunduruğunu kırması zayıf bir olasılık olarak görülemez.

Kurtuluş ve D. Yol eleştirisi içerisinde aynı zamanda görüşlerimizi açmaya ve anlaşılır kılmaya çalıştık. Anlattıklarımızı toparlarsak, özetle, Kürt halkının kendi bağımsız özörgütünü yaratmasını şu nedenlere bağlıyoruz :

1 — Kürt toplumunun sömürge niteliği

2 — Uluslararası boyutları olan bir sorun oluşu -parçalanmışlık gerçeği-

Bu iki **objektif faktör**, Kürdistan devriminin Türk devrimine göre ayırdedici çizgilerini açıklar. Devrimci adımın farklılığı, buna bağlı olarak, hedeflerinde, sınıflar kombinezonunda (ittifaklar), örgüt, mücadele ve çalışma tarzındaki farklılık. Bu farklılıkları, Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapı analizini konu alan bir incelememiz de etrafıca ve daha somut olarak belirleyeceğiz.

3 — **Subjektif faktörler** : «Yani, Türk solundaki subjektif ve pragmatik yaklaşım, sosyalşöven teori ve pratik, Proletarya Partisinin olmayışı vs...»

(TEKOŞIN, Sayı : 1, sf : 28)

Bağımsız örgütlenmemizi gerektiren, işte, bu objektif ve subjektif koşullar bütünlüğüdür.

KÜRDİSTAN TARİHİ

GİRİŞ :

Kürt ulusal sorunu, Kürdistan'ın, birinci emperyalist savaş sonrasındaki ikinci bölünmesini takiben dört parçalı bir statü içerisine sokulmasıyla daha karmaşık bir sorun yapıldı. Dört parçalı statüsü, hiçbir parçada salt siyasal düzeyde bile olsa bağımsız olamayışı (devletini kuramayışı), tüm parçalarda sömürge statüsü içerisinde bulunması, şiddeti ve sürekliliği itibariyle tarihte benzerine ender rastlanan bir milli baskı ve soykırımı hedef olması, uluslararası düzeyde güçlü bir sömürgeci ve emperyalist ittifakla yüzyüze olmasına karşın henüz ciddi bir destekten yoksun bulunması, bütün bu olumsuzlukları birlikte taşıması, Kürt ulusal sorununu çağın en büyük sorunlarından birisi yapan kendine özgüyanlarıdır. Kısaca Kürt sorunu herhangi bir ulusal sorun değildir. Bu özellikleri ile Ortadoğu devriminin «hassas» bir boyutunu oluşturmaktadır. Bu nedenle şu ya da bu ülkedeki çözüm şekillerini dogmatik bir anlayışla Kürt sorunu içinde geçerli sayıp rahatlıyanların sandığı gibi basit değildir. Sorunun doğru çözümü, Kürt toplumunun tarihsel, toplumsal, ekonomik ve siyasal gerçeklerinin marksist tahlilinde yatmaktadır.

Yukarıdaki başlık altında bir dizi kitap ve yığınla yazı yayınlandı. Bizim amacımız bu konuda yazılanları derleyip aktarmak olmayacaktır. Soruna salt bir tarih merakı ile ilgi duyanlar varsa, bu konudaki kaynaklara başvurabilirler. Bizim amacımız kurtuluş hareketinin bugününe ışık tutacak dersleri marksist bir perspektifle yakın ve uzak geçmişin içerisinde

bulup çıkarmaktır. Yakın ve uzak geçmişin pratiği doğru olarak değerlendirilirse bugünkü somut siyasal pratik açısından zengin bir deney birikiminin olduğu görülecektir. Bu konudaki yaklaşım hareketin birliğinin temel konularından biri olacaktır.

Soruna çeşitli boyutlarıyla eğileceğiz. Önce sömürgecilik sorununu ele alarak başlayalım.

SÖMÜRGEÇİLİK ÜZERİNE

Kürdistan'ın sömürge niteliği üzerinde bugüne kadar çokça polemik yapıldı. Belirtelim ki biz bu polemiklere daha başından beri katıldık. Çünkü, bu tesbiti ilk olarak gündeme getiren taraflardan biriydik. Bu konudaki görüşlerimizi o dönemde «Kurtuluş Sosyalist Dergi»de ortaya koymuştuk. Bu noktaya işaret etmemiz yanlış yorumlara yol açmamalı. Vurgulamak istediğimiz nokta, hareket olarak yeni olduğumuz fakat bu görüşleri yeni savunmadığımızdır. Yoksa buradan hareketle kendimize bir pay çıkarmak niyetinde değiliz. Önemli olan doğru görüşleri benimsemek ve bu görüşleri egemen kılmaktır.

Sömürgecilik konusu üzerinde solda uzun zamandan beri yoğun tartışmalar yapıldı ve halen de bu tartışmalar sürmektedir. Ancak bugün gelinen noktada bu tartışmalar ne ölçüde yararlı olabilmiştir? Bu noktayı değerlendirdiğimizde «ilginç» denebilecek bir tablo ile karşılaşırız. Kavrayış farklılığını unutmamak kaydıyla, Kürt solunun bütün birimleri Kürdistan'ın sömürge statüsü içerisinde bulunduğu noktasında birleşmektedirler. Fakat Türk solunda durum farklıdır. Bildiğimiz kadarıyla «Kurtuluş» ha-

riç tutulursa bütün diğer siyasi gruplar bu görüşü reddetmektedir. Yani solun her iki kesimi de bu noktada kendi içinde bir bütünlük göstermektedir. Benzer bir durum örgütlenme konusunda da sözkonusudur. Kürt devrimcileri bağımsız örgütlenmeyi, Türk devrimcileri ise «ortak» örgütlenmeyi savunmaktadır. Bu özgül durumu anlamak ve açıklamak önemlidir. Buralar kavranmadan, görülen odur ki, sorun ne ölçüde ikna edici tarzda konulursa konulsun değişen pek birşey olmayacaktır.

Bizce Türk solunun sömürge tesbitini reddetmesinin temelinde «marksist sömürgecilik teorisi» değil, birçok başka nedenler yatmaktadır. İşte tutarlı bir ideolojik mücadele bu nedenleri kavrayıp açığa çıkarmakla yürütülebilir. Bu nedenleri kavramak açısından çeşitli grupların yaklaşımını birkaç alıntı ile özetlemeye çalışalım :

«Sömürgecilik teorisyenleri» ne şunları da hatırlatmak belki yararlı olur : Savundukları «sömürge» tezleri sefalet ve ezilmişlik edebiyatını aşmamaktadır. Marksistler tahlillerini bu tür yakınlara dayandırmamalıdır...

Kürt devrimcileri arasında Kürtlerin ayrı örgütlenmesi görüşü yaygınlık arz etmekte ve böyle bir görüş yaygınlaştıkça da tehlikesi daha bir artmaktadır.....

..... Kürt ulusuna ait bir proleterya partisinin kurulabilmesini meşru gösterme çabası içerisindedirler.....»

(Türkiye'de Kürt Meselesi ve Devrimci Hareketin Görevleri 2, Devrimci Yol, Sayı : 10)

«Kürt milliyetçisi «sömürgecilik» ve «ayrı örgütlenme» tezleri.....

..... «sömürgecilik» tezini ileri sürenler ve buradan yola çıkarak ayrı örgütlenmeyi savunanlar.....

..... Ezilen Kürt milletin burjuva milliyetçiliği-

nin temelî olan sömürgecilik tezine...»

(Partinin Yolu, Milli Mesele ve «Sömürgecilik» Meselesi Üzerine, Sayı : 1)

«Kürt milliyetçi ve modern revizyonistlerinin milliyetçi devrim, mücadele ve örgütlenme anlayışlarınının doğruluğunu (!) ispat edebilmek için kabul ettirmeye çalıştıkları.....

..... «sömürge Kürdistan» tezi.....»

(Parti Bayrağı, Sayı : 5, sf. : 52)

Görüleceği gibi bütün gruplar sömürge tezinin «milliyetçi» bir tez olduğu ve ayrı örgütlenmeyi meşrûlaştırmaya hizmet ettiği görüşü üzerinde birleşmektedirler. Bu görüşten hareketle, ayrı örgütlenme tezini çürütmek, onu gayrimeşrû göstermek için de

sömürge olamayacağını ispat edecek olurlarsa ayrı örgütlenme tezi de geçersiz olacak, meşrû olmayacaktır. İşte bu kuşkulardan ve önyargılardan yola çıktıkları için, bütün tahlilleri, daha başından belirli bir görüşü ne pahasına olursa olsun ispat etmeye yöneliktir. Bu ölçüde koyu bir subjektivizmle malûl olan kafaların gerçeği objektif olarak kavramaları artık olanaksızdır. İşte öncelikle savaşılması gereken bu tür önyargılı yaklaşımlardır. Bu önyargılar bütün gruplarda mevcut olduğundan birbirlerine revizyonist, «sosyal - faşist» vs. diyen tüm gruplar bu konularda tümüyle birleşmektedirler. Sömürge tezi de, ayrı örgütlenme tezi de hepsine göre «milliyetçilik»tir.

Yalnız başına sömürge olgusunun her hâl ve şartta kesin olarak ayrı örgütlenmeyi gerektirdiğini iddia edenler yok değildir. Yukarıdaki değerlendirmeler bir yanıyla da Kürt solunda mevcut olan bu tür yaklaşımlara karşılık düşmektedir. Şunu belirtelim ki, Kürdistan sömürge değilse, Türk devrimcisi grupların iddia ettiği gibi salt «ezilen ulus» da ol-

saydı, haldeki koşullarda bağımsız örgütlenme tezi yine de doğru ve devrimci bir tespit olacaktır. Çünkü Kürt devrimcilerinin bağımsız örgütlenmesinin biricik şartı bu değildir. Aynı şekilde, sömürge gerçeği ile birlikte, Kürt ulusal kurtuluş hareketi ile Türkiye devrimci hareketi arasında ideolojik - politik bir birlik, programatik bir birlik varolsaydı, ayrı örgütlenme elbetteki «proleter devrimci bir hak» olmayacaktı. Yani her hâl ve şartta sömürge koşullarının örgütlenmenin belirleyicisi olabileceğini iddia etmek yanlıştır. Bazı koşullarda sömürge olgusu tek başına örgütlenmenin belirleyicisi olabildiği gibi, başka bazı koşullarda olmayabilir de.

Kürdistan'ın sömürge niteliği Kürt halkının bağımsız örgütlenmesini gerektiren faktörlerden birisidir, hepsi değil. Burada objektif ve subjektif yanlarıyla bir koşullar bütünlüğü söz konusudur. Bu nedenle salt bu tesbiti ileri sürerek ayrı örgütlenmeyi isbata çalışanların yanısıra, bu tezi çürüttüğü (!) takdirde ayrı örgütlenmenin «meşrû»luğunu yokedeceğini sananlarda yanılmaktadır. Bugünkü koşullarda Kürt halkının bağımsız özörgütünün yaratılması «meşrû» olmaktan öte proleter devrimci bir görevdir. Türk solunun, ayrı örgütlenme tezini çürütme (!) çabasıyla sömürgecilik sorununa yaklaşması tam bir kavrayışsızlık ve düzeysizlik örneğidir. Bu nedendir ki sömürgecilik sorunun da marksizm adına bir dizi anti-marksist tez ortalıkta dolaşmaktadır. Yeri geldikçe bu marksizm-dışı görüşlerin eleştirisini yapacağız.

Türk solunun hemen bütününün sömürge tezini reddetmelerini biz kendi payımıza yadırgamıyor, olağan karşılıyoruz. Sebebine gelince, Kürt toplumunun yapısal analizini yapmak, ittifakları belirlemek, kısaca tarihsel sosyal - ekonomik, siyasal gerçekleri-

ni tahlil etmek Kürt devrimcilerinin bizzat kendilerine düşen bir görevdir. **Türk devrimcilerinin Kürdistan devriminin meselelerine yaklaşımı dışarıdan bir yaklaşımdır.** Sorunun yapısal yanı onları pek ilgilendirmemektedir. Onlar salt siyasal düzeyde soruna yaklaşmaktadırlar. Zaten Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı ekonomik değil, siyasal bir haktır. Bu nedenle Ezen ulus devrimcilerinden soruna ezilen ulus devrimcileri gibi yaklaşımlarını beklemek eksik bir kavrayıştan kaynaklanıyor.

Türk solundaki çeşitli grupların enternasyonalist olabilmelerinin koşulu sömürge tezini benimsemeleri değildir. Bu koşul UKTH ilkesini savunmaktır. Bu doğrusya şayet, sömürge tesbiti yaptıklarından dolayı Kürt devrimcileri de «milliyetçi» olarak nitelendirilemezler. Ortak örgütlenmenin koşulları olmadığı halde, onu savunmakta Kürt devrimcileri için enternasyonalist olmanın ölçütü olamaz. Oysa gördük ki, tüm gruplar Kürt devrimcilerini sömürge ve ayrı örgütlenme tezini savundukları için «milliyetçi» olarak nitelemektedirler. Kürt solundaki grupların ideolojik - politik eğilimleri ne olursa olsun, bu iki tesbit hepsini aynı kefeye koyup «milliyetçi» olarak damgalamaya yetmektedir. Kürt solunda bazı milliyetçi ve oportünist eğilimlerin olduğu bir gerçektir. Bu tür milliyetçi eğilimlerin savunuculuğunu yaptığımız anlaşılmasın. Burada anlatmaya çalıştığımız milliyetçiliğin yanlış olarak kavranıldığıdır. Yalnız kistasların kullanıldığıdır. Soruna marksist bir perspektifle bakılmamakta, kısa vadeli grup çıkarlarının öne çıkardığı faydacı ve subjektif bir yaklaşım bütün gruplarda egemen olmaktadır.

(devam edecek)

- Ne
- NEDEN AYRI BİR HAREKET
 - YENİDEN BAĞIMSIZ ÖRGÜTLENME ÜZERİNE
DEVİRİMCİ YOL VE KURTULUŞ
ELEŞTİRİSİ
 - KÜRDİSTAN TARİHİ -1